

dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Opgericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
RECHTINGSDIENST } TEL. 14519. POSTGIRO 114574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

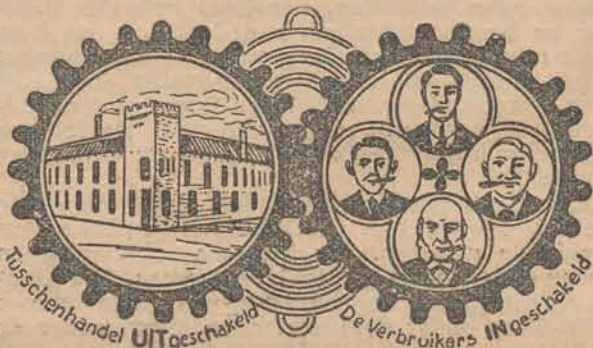
MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

ENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan leden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebragt aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de kosten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker in goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), maar ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benooidige sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabrikaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventuele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

BESCHIKBAAR.

HOUD: De ramp te Wonosobo. — De Nederlandse Reisvereniging. — Een en ander over het Maandblad en het Hollandsch in Indië. — M. J. Tiele & Co. Week tot Week. — Persoverzicht uit de Indische en Tijdschriften. Uit de Eur. Pers. Uit de Pers. Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemden Berichten der Afd.: (Amsteream.) Mededeelingen Mutaties van 17 tot 22 December 1924.

VAN SCHALKWIJK & Co.
COMMISSIONNAIRS IN EFFECTEN
TELEFOON 11810 & 11811 's-GRAVENHAGE
TELEGR.-ADR.: SCHALKEF JAVA STRAAT 96
BELASTEN ZICH OP **BILLIJKE VOORWAARDEN:**
MET HET INCASSEEREN VAN PENSIOENEN, GAGEMENTEN, VERLOFSTRACTEMEN, ENZ.
ALSMEDE VAN ALLE DAARAAN VERBONDEN FORMALITEITEN
ALLE BANKZAKEN

Brandstoffenhandel
Fa. J. H. KRUL Jr.
Overveen en Bloemendaal. Tel. 1617 en 22012
PRIMA BRANDSTOFFEN. CONCURR. PRIJZEN
Beste adres v. Centrale Verwarming

Hotel Pension Restaurant „PLAZA“
(Arnhemsche Coöperatieve Keuken)
Velperplein 7-8 ARNHEM Telefoon 2686
Directeur: CHARLES A. FELGER
Gelegen in het Centrum van Arnhem, tegenover de wacht-kamer der tram en autobussen
PRIMA KEUKEN MATIGE PRIJZEN
Garage • Bondcafé • Rijwielbergplaats
SPECIAAL INGERICHT VOOR INDISCHE FAMILIES

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

Brillen :: Pincenez
Kijkers
Foto Projectie
L. Jansstr. 27 Holleverancier Utrecht
P. W. HIELE

VRAAGT SCHOLTEN'S
ALFRIJZEND BAKMEEL
MAIZENA PUDDING
AARDMEEL EN SAGO
FABRIEK VAN MEELPRODUCTEN
H. B. SCHOLTEN, AMSTERDAM
BROUWERSGRACHT 288 TEL. 47637.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansen & Tilanus
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co. Magazijn „de Prijslijst“
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Theresiastr. 65. **DEN HAAG.**
Prijscourant op aanvraag gratis.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES“
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan
de hoogste eischen- van hygiëne
en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

**PIANO'S
RIPPEN**
P. Heinstraat 42
DEN HAAG
Ook in huur en in huurkoop

Openbare Vrijwillige Verkoop

in het **Notarishuis** te Leiden bij opbod en
afslag op **Vrijdagen 2 en 9 Januari 1925**,
's avonds te 7 uren tjo van **J. A. VAN
HAMEL**, Notaris te Leiden, van het goed onderhouden
HEERENHUIS met Vóór- en Achtertuint aan de
Schelpenkade 47 te Leiden, groot 1 A., 41 c.A., be-
vattende 9 Kamers, Serres, Badkamer, Keuken. Geheel
ontruimd te aanvaarden bij de betaling op 16 Febr.
1925 vóór 12 uur, desverlangd in nader overleg ter-
stond na de gunning. Grondlasten 1924 f 42.72. Te
zien Dinsdagen en Donderdagen van 2-4 uur op ver-
toon van toegangsbewijs van voornoemden Notaris
VAN HAMEL, Steenschuur 3. 255L

**Stoomververij en Chemische Wasscherij
„DUINOORD“.**

Begoniastraat 188-190 Telefoon 36048
hoek Goudsbloemlaan

Goederen binnen 4 dagen zonder prijsverhoging
thuisbezorgd.

Heerencostumes . . . f 4.—	Wol en Plu. p. □ el f 0.40
Mantelcostumes . . . f 4.—	Handschoenen, per
Jassen, vanaf f 2.75	paar vanaf f 0.20
Mantels „ „ f 2.75	Oppersen v. Heeren
W. Dekens f 1.— en f 1.20	Costuums f 1.50
Gest. Dek. f 1.50 en f 1.75	Idem m. ontvlecken f 2.50
Vitrages . . . per □ el f 0.15	Dames-Costuums
Madras. . . „ „ „ f 0.20	naar grootte

Speciaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleding

W. VAN HEUSDEN - DEN HAAG
Pr. Mauritsplein 4 COMMISSIONNAIR IN EFFECTEN Teleph. 51243
Assuranties - Administraties - Bewaargevingen - Incasso's
Uitvoering te 's-Gravenhage, Amsterdam en Batavia

De nood te Wonosobo.

In de met de jongste mail ontvangen bladen
vindt men een circulaire afgedrukt, uitgaande van
een plaatselijk Comité tot hulpverlening in den
nood te Wonosobo, waarvan de heer M. B. van der
Jagt, resident van Kedoe, voorzitter is.

Uit deze, in treffende bewoordingen gestelde
circulaire nemen we enkele passages over, waar-
uit voldoende blijkt dat er inderdaad ontzettend
geleden wordt door de natuurramp welke den 9en
November en volgende dagen in het Wonosobo'sche
zulke verschrikkelijke verwoestingen heeft aan-
gericht en zooveel honderden menschenlevens vernietigd.

„Wonosobo, de kotta zelf, is zwaar getroffen; het
velen uwer bekende bergstadje, het vriendelijke en
lachende Wonosobo, lacht niet meer.

Op groote schaal is daarnaast het gebied der
dessa's in het noorden van het district Leksono en
in het westen van het district Garoeng geteisterd.
Over de dorpen en gehuchten die daar sinds men-
schenheugenis rustig lagen tegen de Zuidelijke hel-
lingen van den goenoeng Bisma, verscholen in het
gewemel van ruggen en ravijnen, is de storm van
dood en verwoesting gegaan.

Honderden woningen, hoe licht ook van struc-
tuur en bamboemateriaal, zijn door het onophou-
delijk schudden in elkaar gevallen, staan ondanks
al het stutten op het punt van vallen, zijn plat
tegen den grond gesmakt. Velen liggen onder aard-
stortingen begraven, velen zijn met de talloze
grondschiuvingen reeds de diepten en afgronden
ingegaan.

In het gehucht Sajangan der desa Wonoroto
was het Woensdag jl. (d.i. 12 Nov.) bruiloft; daar
speelde de gamelan. We kwamen en Vrijdag en
vonden het geheele gehucht verdwenen. We ston-
den op een groot aflopend veld van mulle versche
aarde. Diep onder onze voeten bedolven, onder de
aardlawine, lag wat eens levend Sajangan was.

Doorlopend komen nu de vluchtelingen aan in
de kotta en in naburige dessa's, doch de meesten
blijven nabij hunne oude woonplaatsen en kampe-
ren verspreid in opengelegen bouwvelden. Ze leg-
gen er onder atap-afdakjes, in koude en regen met
sapi's en geiten, met schamel bijeen geraapt hebben
en houden, en wachten gelaten het verdere af

Voor de slachtoffers van de ramp is door den
Secretaris-Penningmeester van „Oost en West“
nader ontvangen:
van Djavahir te B. f 25.—

**De Nederlandsche Reisvereniging
voor landgenooten met verlof uit Indië komende
of daarheen terugkeerende.**

De tijden zijn voorbij dat de Nederlandsche
Reisvereniging een onbekende in den lande was
en slechts weinigen met haar bestaan op de hoogte
waren.

Geen wonder! Wanneer deze vereeniging in de
bijna negentien jaren van haar bestaan erin ge-
slaagd is haar ledental tot bij de veertigduizend uit
te breiden, dan kan het niet anders, of er moet in
de vereeniging een innerlijke kracht schuilen, die
aan alle zijden een groote aantrekking uitoefent en
de aandacht tot zich trekt.

Welke is dan die innerlijke kracht?
Zij is enerzijds het besef van den samenhang
tusschen 's menschen ziel en de natuur en de kunst
en daarnaast het vermogen om deze maar al te
vaak zoo zwakken band te versterken tot het geluk
der menschen.

Overtuigd, dat elk wezen ontvankelijk is voor
het schoone in natuur en kunst, streeft de Reis-
vereniging er doelbewust naar, om den mensch,
die in onze tegenwoordige maatschappij maar al

te veel van natuur en kunst verstoken is, met
in onmiddellijke aanraking te brengen.

Er uit te zijn, uit zijn dagelijksche sleur, zich
te maken uit zijn dagelijksche zorgen, niet
levenskracht en levenslust op te doen in een an-
schoone omgeving, in het ondergaan van de
dadige indrukken die de aanschouwing van
wonderschoone in natuur en kunst opwekt:
die een enkele maal op reis is geweest en eens
heeft kunnen reizen, heeft het groote en blij-
geluk daarvan niet ervaren?

De Nederlandsche Reisvereniging wendt
tot die duizenden, die meest door maatschappelijke
oorzaken van oordeel zijn, dat, hoe heerlijk
het reisgenot ook moge voorstellen, het reizen
hen niet is weggelegd, meest omdat immers
reizen zoo duur is.

De Reisvereniging toont hoe ook zij het
genot deelachtig kunnen worden. De Reisvere-
ning stelt voor hen die gelegenheid open om
eens op reis te kunnen gaan en van de natuur
kunst te kunnen genieten, zonder dat het
financieele draagkracht te boven gaat.

Aan deze Vereeniging ligt een sociale en ethische
gedachte ten grondslag. Zij heeft geen ander
doel dan om het reisgenot te verbreden onder het
heele Nederlandsche volk; geldelijke belangen
haar vreemd, zij zoekt uitsluitend haar vreugde
den grondslag van haar bestaan daarin dat
duizenden, voor wie anders het reizen onbereik-
baar zou zijn, de gelegenheid biedt om van
reizen te genieten.

Dit kan de Reisvereniging door de wijze
op zij werkt.

Van den beginne af organiseerde zij de reis-
coöperatief en door gezamenlijk optreden wist
weet zij groote reductie op de prijzen van verkeers-
middelen en van hotels te verkrijgen.

De leden der N. R. V. reizen meest in groepen
elke groep heeft haar eigen leider. Deze leider
delt niet terwille van zijn bestaan, neen, hij doet
uitsluitend terwille zijner medeleden, vaak
opoffering van eigen vrijen tijd. Slechts zijn
worden over de reisgroep omgeslagen, maar
geldelijk voordeel is volstrekt uitgesloten.

Hierdoor wordt de verstandhouding tusschen
leider en groep van stonde aan beheerscht:
van vriendschappelijke aard, immers, de
bewijst een vriendendienst en het is de vriend-
die den leider met de groep en de leden onder-
verbindt. Want een goed leider drukt zijn stem
op de geheele groep en wanneer hij uit zijn
menschelijkheid zijn taak op zich genomen heeft
hetgeen elk lid der groep wel aanstonds door
ontstaat een sfeer van onderlinge welwillendheid
die de reis, gelijk wel vanzelf spreekt, uiter-
ten goede komt.

Maar de leider is ook iemand, die technisch
zijn taak berekend is. Een bereid mensch, weet
de beste (een groot verschil met de duurste) reis-
uit te kiezen, kent hij de goede hotels, waar
de opgegeven prijzen het beste geboden wordt,
werpt hij een indeeling van het reisprogramma
waarbij gerekend wordt met de eischen van licha-
en geest.

Bij dit alles staat ons Centraal Bureau, waar
een aantal beambten verbonden zijn, met
groote ervaring en uitgebreid materiaal ter
schikking, ja, gebeurt het meermalen en
meer, dat vandaar de reizen geheel voorbereid
worden.

En wanneer nu in een groep gereisd wordt
het duidelijk, dat een aanzienlijke besparing op de
kosten wordt verkregen. Zoo wordt het ideaal der
Vereeniging benaderd en aan duizenden
landgenooten de gelegenheid geboden om met on-
hulp te genieten van het verheffende reisgenot
zonder ons, voor hen onbereikbaar.

Bij het Bestuur van Oost en West kwam de
dachte op of ook niet repatrierende landgenooten
uit Indië van het werk der Nederlandsche Reis-
vereniging konden profiteren. Ook onder

**Het aanbevolen adres
voor COMPLETE MEUBILEERING is het
Meubelhuis „Conrad“**
Laan van Meerdervoort 220 - Tel. 35650
hoek Conradkade

Brandstoffenhandel H. HAVINGA
Oud-Gezeggvoerder Kon. Paketvaart-Mij in Ned. Oost-Indië
Lid van de Vereeniging „Oost en West“
Leverancier van het Koninklijk Instituut
v. d. Taal-, Land- en Volkenkunde v. N.-I.
Kantoor: HOEKKADE 13a - DEN HAAG - TEL. 1062

H.H. AMATEURS, welke een **prima CADEAU** zoeken en Dames welke haar man huiselijk willen maken bestellen bijtijds onzen **drie-lamps Telefonieontvanger „R. D. 3” Superieur**,

waarmede alle Telefoonconcerten, zowel Holl. als Buitent., met telefoon en luidspreker kunnen worden opgenomen. Prijs, compleet met alle toebehooren **f 175.-**

Radio Technisch Bureau „BROADCAST”, Sonostraat 75, Den Haag

...ische verlofgangers zijn er velen die wel heel ...ne nog iets in Europa zouden willen zien, doch ...schrikt worden door de hoge prijzen. Juist ...cht degenen die het hardst gewerkt hebben ...hun dagelijksch brood en voor wie de ont ...ning van het reizen wel het meest noodig zou ...worden meest om financieele reden uitge ...en, in onze dagen van versobering meer nog dan ...

... en West begreep, dat zich hier eën uitge ...arbeidsveld voor de Vereeniging voordeed. ...en het Bestuur van Oost en West zich in het ...1924 tot het Bestuur der N. R. V. om samen ...king wendde, begrepen wij wel aanstonds, dat ...uitgestoken hand gaarne moest worden aan ...En er was al zeer weinig overleg voor noo ...hoe deze samenwerking moest zijn. De weg ...zich vanzelf.

...gevolg van de gehouden besprekingen zal de ...landsche Reisvereniging beginnen met voor ...naar Indië terugkerende verlofgangers reizen ...rganiseeren, uit Nederland naar Marseille of ...na, telkens wanneer een boot vandaar naar ...afvaart. De N. R. V. zal voor die reizen leiders ...nemen en Oost en West zal haar bij de keuze ...pzaam zijn en overigens zooveel mogelijk be ...heid aan de uitgeschreven reizen geven. Op ...wijze zal het mogelijk worden dat menigeen ...s in Indië weder zijn werk te hervatten, nog ...mooi gedeelte van Europa voor weinig kosten ...voortrekken, en door de ontvangen indrukken ...sicht en versterkt, met te meer energie zijn ...klaak weder zal opnemen.

...meer dit slaagt, zal een tweede stap worden ...nomen en ook reizen georganiseerd worden ...de uit Indië komende verlofgangers, wanneer ...in Genua of Marseille den voet aan wal zetten ...naar Indië terugkerende landgenooten, die ...reis naar Marseille of Genua met de N. R. V. ...nemen hebben, zullen zeer zeker de propaga ...n worden, die de tweede stap voorbereiden. ...is niet bijkans elk lid der N. R. V. een ...gandist geworden voor zijn Vereeniging? ...dan zal in Indië een correspondentie ge ...worden tot het treffen der noodige voor ...tingen aldaar.

...N. R. V. wil gaarne haar krachten wijden aan ...ven aangegeven werk; hoe grooter het aantal ...van haar arbeid profiteert, hoe meer zij de ...genomen taak vervult. Zij stelt echter eën ...waarde, en wel deze: dat men om deel te nemen ...door haar georganiseerde reizen, lid moet ...ven van de Vereeniging. Het Bestuur van Oost ...est vond deze voorwaarde zeer billijk — in ...dan eën opzicht. Immers, het lidmaatschap ...N. R. V. kost slechts f 1.25 per jaar, met een ...lig entree van f 0.50.

...de vervulling van deze voorwaarde voor nie ...een bezwaar zijn, ik vind hier aanleiding om ...met enkele woorden te wijzen op de verdere ...samheden der N. R. V.

...Vereeniging stelt in den zomer in verschil ...delen van Europa appartementen beschik ...voor onze leden, die voor een zeer matigen ...aan met huisgezin hun vakantie willen door ...

...le: Apeldoorn, Bergen, Noordwijk, Nunspeet, ...eek, Scheveningen, Zandvoort, Zeist, Affer ...neux, Hasière, Onival (Frankrijk), Inter ...ellwald, Weggis.

...L. DEBIJE : DEN HAAG
...marstraat 171 A en B Telefoon 35391
...lzerwaren, Gereedschappen
...voor Vaklieden - Amateurs
...ending naar de Tropen onder garantie

Amersfoort, Amsterdam, Arnhem, Delft, Dor ...recht, Gouda, 's-Gravenhage, Groningen, Haar ...lem, Leeuwarden, Leiden, Nijmegen, Rotterdam, ...Twenthe, Utrecht, Walcheren, Zaanstreek, Zwolle.

De afdelingen hebben weer een eigen, zeer op ...gewekt verenigingsleven. Zij organiseeren plaatse ...lijke excursies tot bezichtiging van de natuur en ...kunst, in of in de onmiddellijke nabijheid der plaats ...van inwoning, en doen des winters voordrachten ...houden over tal van onderwerpen met het reis ...wezen in verband staande. En eindelijk mag nog ...met eere genoemd worden ons orgaan „Reizen en ...Trekken”, dat tweemaal in de maand verschijnt en ...tal van wetenswaardigheden op het gebied van ...reizen bevat.

Nog steeds breidt het werk der Vereeniging ...zich uit.

Maar genoeg voor ditmaal. Wie verstaat den geest, die de N. R. V. bezielt, ...begrijpt dat haar werk steeds grooter en steeds ...meer omvattend moet worden. Want steeds meer ...dringt de zegenrijke werking onzer Vereeniging tot ...ons volk in al zijn geledingen door, hetgeen dan ...weer tot nieuwe inspanning opwekt.

Zien wij in het ons gedane voorstel van Oost en ...West het besef, dat deze vereeniging ons werk be ...grijpt, en gaarne uitgebreid wenscht, ook voor de ...uit Indië komende, en naar Indië terugkerende ...verlofgangers, het Hoofdbestuur der N. R. V. zijner ...zijds neemt gaarne dit nieuwe werk met al de ...energie, waarover het beschikt, ter hand.

Moge het resultaat den bloei van beide vereeni ...gingen in goede komen.

Mr. M. J. VAN DER FLIER,
Algemeen Voorzitter der
Nederlandsche Reisvereniging.

De Mailreizen der N. R. V.

In aansluiting met het bovenstaande volgt hier de ...practische uitwerking van het daarin vervatte algemeene ...plan.

Met den naam *Mailreizen* heeft de Nederlandsche ...Reisvereniging het bijzondere soort tochten begiftigd, ...welke speciaal zijn ingesteld ten dienste van onze land ...genooten, die naar Indië gaan of daar vandaan komen ...en waaromrent de Alg. Voorzitter dezer Vereeniging in ...hierbovenbedoeld artikel eene uiteenzetting gaf.

De mailreizen zullen aanvangen op een nader aan te ...kondigen tijdstip, vermoedelijk einde Februari of begin ...Maart 1925. Indien er animo toe blijkt te bestaan, wordt ...reeds vroeger begonnen. Elke week zal een reis worden ...gemaakt, die zal correspondeeren op de mailbooten van ...de Rotterdamsche Lloyd en de Nederland, die respec ...tieveel van Marseille en Genua vertrekken.

Voorloopig zal de gelegenheid alleen worden geboden ...voor landgenooten die naar Indië vertrekken; gelukt ...deze poging, dan zullen er ook reizen in omgekeerde ...richting worden aangekondigd.

Zij, die aan een mailreis willen deelnemen, geven ...zich hiervoor op aan het Centraal Bureau der Neder ...landsche Reisvereniging, Koningin Emmakade 46, ...'s-Gravenhage. Zij moeten tegelijkertijd lid worden ...althans voor het jaar waarin zij aan een reis deel ...nemen). Lidmaatschap minstens f 1.25 per jaar, entree ...voor het eerste jaar f 0.50, incassokosten f 0.15, der ...halve minimum f 1.90. Voor het doorgaan van een mail ...reis is een zeker minimum aantal deelnemers vereischt. ...Dit minimum aantal moet drie weken voor het begin ...der reis zijn ingeschreven. Bij te geringe deelneming zal ...worden besloten de reis niet te laten doorgaan, van ...welk besluit aan de ingeschrevenen dadelijk kennis ...wordt gegeven. In zoodanig geval krijgen zij de door hen ...gestorte reissom volledig terugbetaald.

In het blad der Ned. Reisvereniging, het orgaan ...„Reizen en Trekken”, dat twee keer per maand ver ...schijnt, wordt geregeld kennis gegeven van alles wat ...op de reizen betrekking heeft. Dit orgaan wordt aan ...de leden kosteloos toegezonden. Hierin vindt men ook ...regelmatig de algemeene bepalingen voor deelnemers, ...die evenzeer van toepassing zijn op de mailreizen.

Het ligt in de bedoeling op den duur verschillende ...types van reizen uit te voeren van korten en langen ...duur, met verschillende reisroute en in verband met ...den duur ook verschillend in reissom. Ook zal er ...rekening moeten worden gehouden met het verschil ...lende einddoel der tochten.

Er komen derhalve reizen, die eindigen of in Genua

M. DIJKERMAN
LAARZENMAKER, DEN HAAG

Leverd op elk gebied SCHOEISEL naar maat

In Modellen, Kwaliteit en Prijs concurrerend met de beste buitenlandse huizen.

red. Hendriklaan 198 Tel. 51384

ZUID-HOLLANDSCHE BRANDSTOFFENHANDEL
Firma J. KUIJER
Levering van uitsluitend prima Brandstoffen
Regentesselaan 276 Den Haag
Telefoon 35659

HET ZUID - DEN HAAG
Groenmarkt 37 Telefoon 12514
SALON ORKEST onder leiding van Mr. CHARLES NOWAK
Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER
Avond-Concert van 8.30 tot 12 uur

CONVERSATIE-CLUBS VOOR VERLOFGANGERS.
Vloeiend ENG., FR., D., SPAANSCH spreken en corresp. in slechts 1 MAAND. Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind. ambtenaren dagel. ter inz.
Inst. „SANDERS” 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

P. B. VAN MOORSEL & Co
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor. Torenstraat 5-6 - Telefoon 12898 - Den Haag
DIVAN met verstelbaar hoofd, Gobelin overtrek à f 27.-
f 27.-
Goedkoopst adres voor het meubeleeren en stoffeeren van woningen

Vraagt Uwen leverancier
LEVENS MIDDELEN
VAN
J. A. STAM
AMSTERDAM (Holland).
Speciaal in Vries- en Koelkamer-Artikelen.
Export naar Oost- en West-Indie.

Leden van O. en W., eet steeds
KLINK'S FIJNE BELEGDE
BROODJES PEKELVLEESCH
 ROASTBEEF
 HAM, ENZ.
 Aanbevelend, **W. F. KLINK,**
 Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
 Wordt ook thuis bezorgd.

Aanschaffing of aanvulling van
 Uw **Silver-plate, Alpaca-Sil-**
ver of Alpaca Tafelgerei van
GERROWÉ

is Uw belang.

Goedkoper en beter dan alle
 andere fabrikaten.

QUIST'S Serviezen.

Vraagt prijscouranten. Franco leveringen door Neder-
 land. Export naar de Koloniën onder garantie.

Fa G. VAN WILLEGAN & ZOON
 Havenkade 4-6 SCHEVENINGEN Tel. 50844
 Goud- en Zilverwerken - Uurwerken - Naaimachines

J. W. H. BURGERS
FOTOGRAAF
ARNHEM

„Drogisterij „De Korenbloem”
 WED. G. BOLAND
Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 35514
 is Uw beste adres voor **Spécialité's, Parfumeriën, Toilet-**
artikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen
Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur
 Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen. Wijn-Depôt
 Stofzuiger „Electrolux” te huur à 25 ct per uur, 8 uur f 1.50
Thuisbezorgen zonder prijsverhoging.

n.v. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJN
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a TELEPHOON
 DEN HAAG 14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit
 brandstoffen, tegen billijken prijs en
 gegarandeerde maat bel dan op **14427.**

BIJ VESTIGING

te 's-**GRAVENHAGE** uit Oost- en West-Indie, is
 het **vertrouwdste** adres voor **RUND-, KALFS- en**
VARKENSVLEESCH bij

G. J. VAN 'T RIET
KRANENBURGWEG 91, TELEF. 50854

of in Marseille. Zij zullen gaan, hetzij door Zwitserland,
 hetzij door Frankrijk. In het laatste geval wordt be-
 halve Parijs ook het Fransche Alpengebied bezocht.

De reizen door Frankrijk naar Marseille duren 8 of
 14 dagen; die door Zwitserland naar Genua duren 9
 of 14 dagen.

Verder zal verschil gemaakt worden tusschen winter-
 en zomerreizen. Plaatsen, die in den zomer heel mooi en
 gemakkelijk te bereiken zijn, zullen in den winter dik-
 wijls ontoegankelijk blijken. Maar dan zullen ons weer
 andere streken lokken, waar de wintersport in vollen
 gang is.

Zoo zijn wij er toe gekomen een aanmerkelijk aantal
 programma's uit te werken voor deze mailreizen, die
 geleidelijk zullen worden uitgevoerd.

Waar deze zaak echter geheel nieuw is, beschouwen
 wij den eersten tijd geheel als proeftijd en willen wij
 slechts langzaam en omzichtig den nieuwen weg be-
 wandelen. Daarom wordt begonnen met de 8 en 9
 daagsche reizen. Mocht het blijken, dat er evenzeer be-
 langstelling bestaat voor de grootere en duurdere 14
 daagsche reizen, dan komen ook deze programma's in
 actie, en later zelfs de beide soorten tegelijk, als dat
 mogelijk en wenschelijk blijkt. Alle reizen beginnen op
 Maandag; de duur is zoodanig berekend dat men den
 avond vóór het vertrek der boot in de havenplaats
 aankomt.

Wij hopen, dat dit nieuwe denkbeeld instemming
 moge vinden bij onze Nederlandsch-Indische landge-
 nooten, maar ook vooral verwachten wij dat zich voor
 dezen nieuwen tak van dienst, door de N.R.V. inge-
 steld, tal van personen zullen opgeven voor de mooie
 en belangelooze taak van het leiderschap (zie ook het
 voorgaand artikel). Voor deze reizen toch zullen, naar
 het ons voorkomt, het meest geschikt zijn personen, die
 Indië kennen en die op de hoogte zijn van „Land und
 Leute”. Ligt hier niet misschien een mooie taak voor
 gepensioneerde officieren of ambtenaren?

Wij drukken hieronder eenige reisplannen af, die
 allereerst tot uitvoering zullen komen.

Zomermail-reis. Rotterdam-Parijs-Grenoble-Marseille.

Acht dagen; tweede klasse. Voorloopig begroote
 reissom f 135.—

1e D a g. — Rotterdam—Parijs. Lunch onderweg in den
 trein; na aankomst te Parijs naar het hotel; souper;
 avondwandeling langs de Boulevards. Logies.

2e D a g. — Te Parijs; des voormiddags en des na-
 middags autotochten door de stad en bezoek aan het
 Louvre; Pantheon; Graf van Napoleon; Luxembourg;
 Sacré Coeur; Notre Dame; Stadhuis; Eiffeltoren; Bois
 de Boulogne; Paleis van Justitie; Chapelle Royale;
 Graf van den onbekenden soldaat; Madeleine. De lunch
 wordt onderweg gebruikt. Langs de Boulevards naar
 het hotel terug. Diner, logies.

3e D a g. — Na het ontbijt (8 uur) per auto naar
 Versailles; bezoek aan het Paleis, Groot en Klein
 Trianon enz. Lunch; per auto naar Parijs terug; ver-
 der vrije middag, winkelen enz.

4e D a g. — Na het ontbijt vertrek naar Grenoble;
 vertrek van Parijs circa 9 uur; aan te Grenoble 9.45;
 lunch in den trein; souper en logies te Grenoble.

5e D a g. — Te Grenoble. Stadsbezoek; Kath. N.
 Dame; Kerk St. Laurent; stadhuis en wandeling door
 de voornaamste winkelstraten; lunch; in den namid-
 dag bezoek Jardin des Dauphins; Paleis van Justitie;
 Jardin de la Ville; Jardin des Plantes enz. Souper en
 logies.

6e D a g. — Te Grenoble. Te 8 uur auto naar
 Uriage, Vizille en Bourg d'Oisans en Le Lauteret, een
 der schoonste punten in de Dauphiné; lunch te Lau-
 teret; gezicht op La Barre des Ecrins, La Meije en
 le Peloux; langs een anderen weg naar Grenoble te-
 rug; souper en logies.

7e D a g. — Na het ontbijt (8 uur) per auto via le
 Sappey en Col de la Porte naar de Grande Chartreuse;
 bezoek aan het beroemde Klooster; lunch aldaar; te
 circa 2 uur per auto door le Désert, St. Laurent du
 Pont en La Placette naar Grenoble terug; souper en
 logies.

8e D a g. — Van Grenoble naar Marseille via Siste-
 ron; lunch in den trein; diner en logies Marseille.

Zomermail-reis. Rotterdam-Brussel-Bazel-Luzern
Lugano-Milaan-Genua.

Tweede klasse spoor; in Zwitserland derde klasse;
 9 dagen. Voorloopig begroote reissom f 158.—

1e D a g. — Rotterdam-Bazel, via Brussel. Lunch en
 diner in den trein, logies Bazel.

2e D a g. — Des morgens om 9 uur van Bazel naar
 Luzern, aan circa 11 uur; naar het hotel; lunch; in

DAMES- EN HEEREN MODE-MAGAZIJN
C. W. VOGELS

BOREELSTRAAT 40, b/d Boetzelaerlaan.

Lingerie's, Kousen, Handschoenen enz.
Overhemden, Boorden, Dassen enz.

Verkoop op Maandrekening — Contant 5 pCt. korting.

MATHIEU PIETERS

Art. Photographe
PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
LA HAYE

Geopend van 9-6 uur
Zondag en Feestdagen gesloten

den namiddag stadsbezoek; Kerk, -Leeuw, Gles-
 garten; wandeling door de stad en langs het
 per tram naar Gütsch en terug; souper en logies
 Luzern.

3e D a g. — Na het ontbijt boottocht op het
 waldstätter Meer tot aan Tellskapelle en vandaar
 de Axenstrasse wandelen naar Flüelen; lunch
 Flüelen en vandaar per boot over het geheel
 naar Luzern terug; souper en logies te Luzern.

4e D a g. — Na het ontbijt per spoor naar
 Goldau en dan per tandradbaan den Rigi op;
 boven op den berg; Rigi Kulm 1800 M.; na den
 naar Arth Goldau en Luzern terug; souper en
 te Luzern.

5e D a g. — Na het ontbijt per trein over de
 nigpas naar Meiringen; wandeling door de Aaresch-
 terug naar Meiringen; lunch aldaar; wandeling
 door de stad en bezoek aan den Reichenbachwater-
 per kabelspoor naar boven en dan per trein naar
 zern terug; souper en logies.

6e D a g. — Ontbijt; per spoor naar Göschenen;
 aan het station; wandeling langs Teufelsbrücke
 Schöllenen; terug naar Göschenen en per trein
 5 uur naar Lugano; aan circa 8 uur; souper en
 te Lugano.

7e D a g. — Te Lugano. Na het ontbijt boottocht
 het meer naar Porlezza; per tram naar Men-
 verder per boot via Bellagio naar Cadenabbia;
 aan villa Carlotta; lunch in Tremezzo; daarna
 tocht over het Comomeer naar Como; indien
 tijd nog bezichtiging van de stad; te circa 6 uur
 trein via Chiasso naar Lugano terug; diner en
 logies te Lugano.

8e D a g. — Na het ontbijt per trein naar
 stadsbezoek; Dom, Kerkhof; Passage Victor
 Arco della Pace, enz.; verder vrije middag.
 diner en logies te Milaan.

9e D a g. — Milaan-Genua. Stadsbezoek; lunch
 ner, logies en ontbijt te Genua; eindpunt der reis.

Mailreis — Wintersport.

Bazel, Luzern, Engelberg, Milaan, Genua.

Negen dagen; tweede klasse spoor; in Zwitserland
 3e klasse. Voorloopig begroote reissom f 144.—

1e D a g. — Rotterdam—Bazel. Lunch en diner
 den trein; logies en ontbijt te Bazel.

2e D a g. — Van Bazel naar Lucern; vertrek
 zel des voormiddags ca. 9 uur; aan Luzern en
 lunch te Luzern aan het station; dadelijk daarna
 boot naar Stansstad en vandaar per bergspoor
 Engelberg; souper en logies te Engelberg.

3e, 4e, 5e en 6e D a g. — Te Engelberg.
 sport; schaatsenrijden, hockey, curling, skeleton,
 slee, rodeln, taiting, skisport, schietwedstrijden
 In den namiddag van den zesden dag naar
 terug; souper en logies te Luzern.

7e D a g. Na het ontbijt van Luzern naar
 lunch in den trein; souper en logies te Milaan.

8e D a g. — Te Milaan; autotocht door de stad
 zoek aan den Dom, het kerkhof, Passage Victor
 manuel, Kon. Paleis, het H. Avondmaal (Leon-
 ci), Arco della Pace, enz. Lunch, diner, logies en
 bijt te Milaan.

9e D a g. — Van Milaan naar Genua. Stads-
 lunch, diner, logies en ontbijt te Genua.

Uitgaande van de voorloopige veronderstelling
 de eerste reizen zullen correspondeeren op de
 booten, die half Februari uit Marseille of Genua
 trekken, is voor 1925 het navolgende voorloopige
 trekplan vastgesteld:

Reizen met einddoel Marseille (duur 8 dagen)

9 en 23 Februari, 9 en 23 Maart, 6 en 20 April,
 18 Mei, 1-15 en 29 Juni, 13 en 27 Juli, 10
 Augustus, 7 en 21 September, 5 en 19 October,
 en 30 November, 14 en 28 December.

Reizen met einddoel Genua (duur 9 dagen)

16 Februari, 2-16 en 20 Maart, 13 en 27 April,
 en 25 Mei, 8 en 22 Juni, 6 en 20 Juli, 3-17
 Augustus, 14 en 28 September, 12 en 26 October,
 23 November, 7 en 21 December.

MAGASIN DE NOUVEAUTE

v.h. Gebr. LEVIJ

Hoofdstraat 144 - APELDOORN - Tel. 144

DAMES- EN KINDERCONFECT

MODE-ARTIKELN - LINGERIE

CORSETTEN

HOEDEN, enz.

Net van OUDS BEKENDE en SOLIDE ADRES
 voor het betere genre LINGERIES, KOUSEN
 TRICOTGOEDEREN en CONFECTIE is
V. Manufacturen Magaz. „HET ANKER”
 Heulstr. 49, Tel. 12491, Heulstr. 27, Tel. 14107, 's-GRAVENHAGE
 BILLIJKE PRIJZEN. :: :: BILLIJKE PRIJZEN.

en ander over het Maleisch en het Hollandsch in Indië.

M. Ch. VAN ROUVEROY VAN NIEUWAAL.

Zijn zeker weinige vakken, waarvan de studie belangwekkend en loonend is als taalwetenschap. Wij denken hierbij echter niet aan het aanschouwen van talen, zooals dit op de lagere en middelbare scholen geschiedt. Wie onzer denkt niet met zijn terug aan het van buiten leeren van een taal, van „taalregels”, met hunne uitzonderingen, en uitzonderingen hierop, die ons met wanhoop tegenwoordig een geestdoodende bezigheid was die „thema's” met al die gezochte, idiote „opstellen”, welk een plaag een „opstel” te maken een onderwerp dat ons geen zier interesseert. Maar, zooals Multatuli eens terecht opmerkte, al wordt men in al die zaken nog zoo'n beetje „geleerd”, bij slot van rekening leert men niets dan „taal”.

Men kan men van zijn studie meer voldoening hebben dan is dat alles eigenlijk maar bijzaak; van het groter belang is het na te gaan den groei van de oudst bekende vormen van elk woord: de veranderingen die het in zijn beteekenis en zijn vorm heeft ondergaan.

Men leert dan inzien dat taal een levend organisme is, dat voortdurend afsterft en weer aan het leven, evengoed als planten en dieren. Dit is zóó duidelijk, dat in sommige geschriften over Darwinisme afzonderlijk hoofdstuk gewijd wordt aan taalveranderingen op dezelfde wijze waarop de zoöloog en de botanicus dieren en planten bestudeert, beginnende met fossiele resten en nasporende tot de thans levende variëteiten, zoo handelt de philoloog met taalveranderingen. Vooral wanneer hij die vergelijkt met de oorspronkelijke woorden in andere talen, put hij daaruit vaak kennis van veel uit lang vervlogen tijden, waaruit geen enkel schrift, op welk materiaal ook gesteld, tot ons is gekomen.

Men kan van hetgeen ook thans bekend is uit vroegere beschavingsperiodes, werd ons geleerd door de taalstudie; omgekeerd draagt elke taal den stempel, die in en door de verloopende tijdvakken daarop werd gedrukt; zij spiegelt als het ware de geschiedenis van een volk.

Maleisch is hiervan even goed een voorbeeld als elke andere taal.

Natuurlijk was de woordenschat in vroegere tijden veel minder rijk dan thans. Immers naar de cultuur vorderingen maakte, de aanraking met andere volkeren veelvuldiger werden, bleef tot nog toe onbekende voorwerpen en begrippen in het leven van een volk ingang kregen, die zich wel de behoefte doen gevoelen aan woorden voor al dat vreemde. Wat lag nu meer de hand dan van het volk dat die nieuwigheden aanbracht, tegelijk hiermede, de woorden, die er voor bezigde, over te nemen?

De wijze werd het Maleisch met een groot aantal vreemde woorden verrijkt. Ja, zelfs het letterschrift kwam van vreemde bodem. Of het Maleisch een eigen letterschrift heeft bezeten, is twijfelachtig, doch wel staat vast, dat het tegenwoordig Maleisch zijne letters geheel van het Arabisch heeft overgenomen.

De letters hiervan had het Maleisch niet alleen deze worden dan ook alleen gebruikt voor Arabische woorden; maar aan den anderen kant het Maleisch klanken, die in het Arabisch voorkomen; voor die klanken werden nieuwe letters, in gewijzigden vorm, overgenomen.

De Maleiers reeds vroeg door handel in verkeer kwamen met Perzen, namen zij van de Perzen eenige woorden over: o.a. *pasar* (markt), *atjar* (pokken), *atjar* (ingelegd zuur), *soedagar* (handelaar).

Ringers Bonbons

1ste klasse Ned. Fabrikaat RINGERS - Rotterdam - Alkmaar

Reeds vóórdat het Maleisch den invloed van het Arabisch onderging, had de komst der Hindoes met hunne hoogere cultuur, eerstgenoemde taal met tal van Sanskrietsche woorden verrijkt; van de meest gebruikte noemen wij *arga* (prijs, waarde), *roepa* (soort), *soeka* (van iets houden), *kerdja* (werken), *soedara* (broer, zuster), *tembaga* (koper), *gadja* (olifant), *bitjara* (spreken, be-raadslagen), *perkara* (zaak).

Daar de Maleiers, bij hunne aanraking met Arabieren, niet alleen het letterschrift van deze vreemdelingen overnamen, zooals reeds werd opgemerkt, maar ook hun godsdienst (al is de Islam nooit geheel in het wezen van den Maleier doorgedrongen, immers hij gevoelt zich veel meer animist) spreekt het wel van zelf, dat ook Arabische woorden aan het Maleisch werden toegevoegd, vooral die welke op het Mohamedanisme betrekking hebben. Van die, welke in het dagelijksch leven worden gebruikt, noemen wij *pikir* (denken), dat ook in het Nederlandsch zijn weg heeft gevonden; *maskin* (arm), *slamat* (heil), *sobat* (vriend), *soerat* (brief), *kabar* (tijding, bericht).

Dat ook van de Chineezers, die reeds sedert lang in den Archipel eene belangrijke rol vervullen, eenige woorden door het Maleisch werden overgenomen, is natuurlijk; zoo bijv. *anglo* (ijzeren of steenen vuurtest voor houtskool), *koewé* (koek), *loteng* (zolder), *tjonto* (staaltje, monster), *koewah* (saus) en andere.

Zeer groot is het aantal woorden van Portugeeschen oorsprong. En dit kon wel niet anders, wanneer men bedenkt, hoe lang de Portugeezen macht en invloed in den Archipel uitoefenden, zoodat, ook nadat de Hollanders hunne plaats hadden ingenomen, in het oude Batavia door de daar wonende Europeanen nog geruimen tijd veel Portugeesch werd gesproken.

De hiearaan ontleende woorden dragen thans nog duidelijk het kenmerk van hunne afkomst; zoo bijv. *enteiro* (geheel), *bendeira* (vlag), *kamedja* (hemd), *roda* (rad), *tinta* (inkt), *sepatoe* (schoen), *karetta* (wagen), *garpo* (vork), *tjenella* (slof), *gedja* (kerk), *djendela* (venster), *tempo* (tijd), *medja* (tafel), *mandor* (opziener; verkorting van *mandador*).

Wij behoeven wel niet te vermelden, dat ook vele woorden uit andere deelen van den Archipel buiten Sumatra (dat als de bakermat van het Maleisch mag worden beschouwd) hun weg in het Maleisch vonden.

Wel even onnoodig is het gewag te maken van den invloed van het Nederlandsch. Daar de aanrakingen van Maleiers met Nederlanders al van drie eeuwen her dateeren en steeds veelvuldiger en intensiever worden, moesten wel zeer vele Nederlandsche woorden als aangenomen kinderen in het Maleisch (althans dat van den dagelijkschen omgang) eene plaats krijgen. Over het algemeen had die adoptie weinig invloed op den vorm der Nederlandsche woorden; alleen de uitspraak werd zooveel mogelijk in overeenstemming gebracht met de phonetiek van het Maleisch. Zoo wordt onze *j* gewoonlijk uitgesproken als *dj*; *jas*, *Jan*, *jongens*, worden *djas*, *Djan*, *djongos* (de benaming voor mannelijke, inlandsche huisbedienden).

De *f* en *v* worden veranderd in *p*, de lange *u* wordt „ontrond” tot *ie*; de *d* en *t* achter eene *n* worden gewoonlijk niet uitgesproken, zoodat bijv. *luitenant* wordt *lianan*; *) twee of meer opeenvolgende consonanten worden gewoonlijk door eene stomme *e* van elkaar gescheiden; bijv. *glas* - *gelas*, *stroop* - *setrop*, *potlood* - *pottelot*, *diens* - *dines*.

Niet onaardig gevonden is de uitspraak van sommige woorden, voorkomend op de prijscourant van een Javaanschen banketbakker, waarvan wij door eene vriendelijke dameshand een exemplaar toegonden kregen. Deze koek-architect noemt bijv. een *vol-au-vent* - *pôlapên*; *moskovisch* gebak heet

*) Deze eigenaardigheid doet zich ook in het Deensch voor.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEFOON No. 12512
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

MAISON
DROUOT
 Fred. Hendrikl. 85
 Telefoon 52379
 DEN HAAG
 0
Woning- Inrichting
 Beleefd noodigen wij U uit tot een bezoek aan onze Magazijnen en Modelkamers

Glans-, Wasch- en Strijkinrichting
 Boschlaan 45. Bloemendaal.
 Ondergeteekende beveelt zich beleefd aan me onderstaande prijzen:
 Gekeurde overhemden 30 ct.
 Witte overhemden 35 & 40 „
 Fronts 14 „
 Manchetten (per paar) 15 „
 Boorden 10 & 11 „
 enz, enz.
C. GERRITSEN.
 Alle goederen zijn tegen brandschade verzekerd.

W. J. M. SIMONIS'
BEDDENMAGAZIJN
GROENMARKT 34
TEL. 14420 DEN HAAG

GROOTSTE KEUZE
LEDIKANTEN - MATRASSSEN
DEKENS
 ONZE „PHOENIX” MATRASSSEN (Gedep.) OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGENAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

J. F. v. D. POORTEN
 KRUIDKUNDIGE
 Nobelstraat 1a, 's-Gravenhage
 (Contrôle: Dr. H. REMMLER, Arts).
 U nergens baat vinden, hij helpt U, waar anderen niet meer kunnen helpen. Ruim 4000 dankbetuigingen ter inzage.
 uur 9 tot 1 u. Zaterdags 1 tot 2 u.

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord”
 Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644
 FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN EN ROLLUIKEN
 Levering van alle soorten Timmerwerk

VERLOFGANGERS
 wanneer U zich in Den Haag vestigt vraagt dan eens prijsopgaaf voor **ALLE Electriche Artikelen** aan bij:
K. C. CREMER Aert v. d. Goesstraat 10 Den Haag
 Telefoon 54325

GALERIES DE FRANCE
FAHRENHEITSTRAAT 745
Bereikbaar met Lijn 3-7-12

AFDEELING
DAMESKLEEDING
LINGERIES
HOEDEN
EN KOUSEN

Gestigd als
Tandarts
te Den Haag, Bezuidenhout 141
Dr. M. BLUML

Matige tarieven. Spreekuur 10-12, 2-4
Röntgen opnamen bij Tel. 70897
behandeling vrij. Lijn 3, 4, 7, 13

E. J. VAN WESSEL
FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ
RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH
FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN
VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1e KWALITEIT
INLANDSCH VLEESCH

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
Prompte en vlugge bediening.

TELEF. 53634 (3 lijnen) - DEN HAAG.

ETAGEWONINGEN TE HUUR
van af f 41.— per maand
in Bloemenkwartier te s-Gravenhage. Dagelijks
te bevragen: Valkenboschkade 400.
Kantooruren 9—12.30 en 1.30—5 uur.
Telefoon 31069.

BESCHIKBAAR.

ONROESTBAAR STAAL
Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aan-
getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank
onnoedig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen.
Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

HUTKOFFERS
geheel gepantserd, met bak,
85 x 50 x 40 f 11.50, 100 x 50 x 40 f 12.50
Ruimkoffers 100 x 50 x 50 f 13.50
Boekenkoffers 50 x 50 x 50 f 8.—
J. N. SLEGTENHORST 2e Sweelinck-
straat 131 DEN HAAG

bij hem *markopis*; een *Kerstkrans* wordt *kuskran*, enz. Nu zal menigeen om dit fraais glimlachen, maar als men bedenkt, hoe vooral Fransche woorden gruwelijk geradbraakt worden door Hollanders, dan stemt dit tot toegevendheid tegenover zoo'n „dommen” inlander.

Een paar Hollandsche woorden, die door het Maleisch werden overgenomen, mogen afzonderlijk vermeld worden. Zoo het woord „*edelèr*”, waarmede een lid van den Raad van Indië wordt aangeduid, eene verbastering van *edele heer*. Het woord *présman* is de benaming voor een Europeaan niet in dienst van het Gouvernement, d.i. de *Kompeni*; 't is de Maleische uitspraak van *vrij man*. Wellicht houdt het woord een herinnering in zich aan den tijd toen de dienaren van de O.-I. Compagnie onder een zeer streng regime leefden en inderdaad niet zoo opvallend vrij waren, of tenminste niet in het oog van den inlander.

Kompenie is eene verbastering van *Compagnie*, en wel de Oost-Indische; toen eene Nederlandsche Regeering de plaats van dit handelslichaam innam, bleef de naam voor deze laatste behouden. Maar toen de Nederlandsche Handelmaatschappij zich in Indië kwam vestigen, kreeg deze ter onderscheiding van de groote Compagnie, d.i. het Gouvernement, den naam van *Kleine Compagnie*, *Kompeni ketjil*.

Waar verschillende volkeren veel met elkaar in aanraking komen is het een gewoon en natuurlijk verschijnsel dat zij ook over en weer van elkaar woorden overnemen; zoo kregen ook Maleische woorden burgerrecht in het Nederlandsch. Wij allen kennen het woord *baboe* (vrouw, bediende, inzonderheid voor kinderen) dat door de lieve straatjeugd wordt gebezigd als een scheldwoord voor donker getinte Indische dames.

Ook het woord *soesah* is bij ons geen vreemdeling meer; evenmin *piekeren* (dat we reeds noemden). *Kakatoe* (eigenlijk *Kaka-toewa*, d.i. „oude man, maar ook een vogel en „nijptang”; hoe ongelijksoortig deze drie begrippen ook zijn, den eigenaardigen vorm van den mond — resp. bek — hebben zij met elkaar gemeen). Verder noemen wij *orang-oetan*, *sago*, *bambae*, *pisang*, *kapok*, *rotting* (eig. rottan), *klapper* (eig. kelapa), *amper* (voor *ampir*), *sawah*, *moeson* (voor *moesim* = jaargetijde), *prauw* (voor *prahoe*), *gulta percha* (eig. „getah pertjah”; *getah* is de benaming voor strooperig, klevendig plantensap; *perjah* is de oude Maleische naam van Soematra); *indigo*, *tamarinde* (van 't Arab. *tamr* = dadel en *hindi* = indisch); *pidjet* (masseeren).

In het Hollandsch, dat in Indië gesproken wordt, komen eenige woorden voor die in Nederland eene andere beteekenis hebben; zoo noemt men ginds een rijtuig, een *wagen*; een *koopje* krijgen of snappen zegt men in Indië wanneer men een tegenslag, misrekening, tegenvaller of zooiets ondervindt; in Holland duidt dit woord juist op iets prettigs.

Eene *snaar* is eene inlandsche bijzit; de oorspronkelijke beteekenis is schoon-moeder, ook schoon-zuster of -dochter. Hoe komt het dat dit woord in Indië eene zoo geheel andere beteekenis heeft gekregen? Een *strootje* is een inlandsche sigaret, gemaakt van inlandsche tabak, in een omhulsel van gedroogd „*kawong*”-blad, of van het blad dat een maïskolf omgeeft; in de Padangsche Bovenlanden gebruikt men hiervoor het zeer fijne, zachte blad van de wilde *pisang*. Indische vrouwen zeggen dat de mouwen van haar kleed wat „*span*” zitten, als deze te nauw zijn. Eene matras heet *bultzak*, eene niet onjuiste benaming. *Ricinus-* of wonderolie noemt men in Indië *castorolie*, waarvan de inlander „*strollie*” maakt. Van het Hollandsche woord *stoven* komt de naam *setoop* voor gestoofde groenten; zoo heet gesmoord vleesch *semoor*.

Ten slotte nog eenige woorden die in het

Het beste adres
voor de levering van Koloniale Waren
en Comestibles is
P. VROLIJK, Haagschestr. 1
Telefoon 52159
THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

H. HELMERS
BONISTRAAT 31 TEL. 14844
'S-GRAVENHAGE
In COMESTIBLES
en KOLONIALE WAREN

Indisch-Hollandsch gebezigd worden en uit al talen zijn overgenomen.

Zoo duidt men iemand die pas in Indië aan aan met *baar* van het Mal. „*orang baroe*” („nieuw mensch”); 't woord *beri-beri*, de voor de bekende ziekte, komt van een Im woord „*beri*” (klemtoon op de laatste letter) dat „*schaap*” beteekent; men vindt dat de van lijders aan deze ziekte aan dien van een se doet denken. Eene *dispens* is een vertrek, ook eene met ijzergaasdeuren voorziene kast, wa provisie en eetwaren bewaard worden; vermlijk is het 't zelfde woord als het Engelsche „*dispensary*”. Een mug heet in Indië *muskiel* (van Spaansche „*mosca*” = vlieg). „*Gehakt*” kent in Indië niet, wel *frikadel* (van het Latijns „*frigere*” = braden). Het Sp. woord „*iguana*” geworden *leguaan*, eene reusachtige, in mod water levende hagedis; het Portugeesche „*man*” deed het woord *kaaiman* (krokodil) staan. Een *poeteran* is een bord, met cijfers, over een wijzer op eene spil draait. Het althans vroeger, veel gebruikt, wanneer men in gezelligen kring om de „*kletstafel*” in de soos. Wie het laagste cijfer draaide, moest een „*ron* geven; de verliezer moest met het glas „*gesal* worden; wie dit vergat of dit voor anderen of hoorbaar deed, was „*er bij*” voor een rondje; salueerde men bij vergissing een dan den verliezer, dan was het alweer boete! 't wel eens een gevaarlijk spelletje, want op die werd het aantal rondjes wel eens bedenk groot! Intusschen, we willen hopen, dat ook in opzicht Indië veranderd is; dit zoude dan minste eenige compensatie zijn voor wat zoo in minder prettigen zin daarginds anders is worden.

M. J. Tiele. †

Den 10den December overleed te 's-Gravenhage Heer M. J. Tiele, oud-Hoofdadministrateur der Arendsburg en later van de Amsterdam-Delhi Compagnie, de laatste van drie eminente broeders, van een de bekende Leidsche hoogleeraar Tiele.

Bij de teraardebestelling, die in allen eem plaats vond, herdacht de Heer J. S. C. Kasteleyn overledene en in het bijzonder, wat hij voor de nen geweest was, hoe hij, waar Nienhuys en de pioniers in Deli geweest waren, degene is, die systeem in het werk bracht, volgens hetwelk nog in het algemeen de tabak behandeld wordt.

Hoe hij als bezitter tot het laatst van zijn leven een modelboerderij, van de tabaksonderneming model-ondernemingen maakte en o.a. invoer van tabaksbladeren stuk voor stuk bij genoegzame heid te plukken, in tegenstelling met vroeger, de geheele tabaksplanten in de droogschuren bracht werden, zoodat een gedeelte der blaas overrijp, een ander deel onrijp binnenkwam.

Door een en ander heeft de Deli-tabak de tatie verkregen, die zij thans over de geheele geniet en daardoor heeft de Heer Tiele zich dienstelijk gemaakt tegenover Deli in het bijzonder maar ook voor Indië als geheel en voor Nederland.

Voorzeker heeft de overledene echter nooit grootheid gestreefd, maar werkte hij met energie, waardoor wel eens een vlug oordeel werd, maar daartegenover stond een eerlijkheid en rechtschapenheid, die op hem de spreuk „een man, een woord een woord” in allen de passelijk maakte.

Met den overledene is dus niet alleen een flink maar ook een goed mensch heengegaan, aan wi allen, die hem gekend hebben, met liefde en eerbied zullen terugdenken.

F. VAN PESKIE

Voor Hondenartikelen
Krachtvoeder, Dogcakes, Hokken,
Manden, Stoelen, Halsbanden,
Lijnen, Transporthokken, enz.
IS HET ADRES:
P. H. VERSEVELDT
Fred. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 5330
(Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr.)

Wegens Liquidatie-Uitverkoop worden in groote partijen

WOLLEN JAPONNEN

tegen zeer goedkope prijzen uitverkocht.
GELEGENHEIDSKOOPJES VOOR INDIË.

SPIUISTR. 40 J. SCHULTE DEN HAAG

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling

van Werken van verschillende bekende Meesters
TEGEN ZEER LAGE PRIJZEN.
Th. Baumgartner, W. Thony, J. L. Jongsma, H. Dekker
Chr. Soer, Stengelin, A. J. Zwart, J. v. Rossum, P. de
Regt, E. Moll, M. v. Waning, G. Munthe, B. Viegiers,
B. Brouwer, T. Offermans, W. Wijfens, C. Koppenol,
Henricus en J. Leurs, gedurende de maand October.
in de KUNSTZAAL ZEESTR. 65a
naast Panorama Mesdag
Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

Van Week tot Week.

10 - 21 DECEMBER.

Opheffing van den nood te Wonosobo. Het comité tot opheffing van den nood der slachtoffers van de aardbeving, welke Wonosobo en omgeving heeft getroffen, kan met groote voldoening op zijn werk terugzien. In de bovenzalen van hotel de Twee Eerden te 's-Gravenhage heeft gedurende de dagen van 17 en 18, waarop de tentoonstelling was geopend, een gezellige, soms zelfs benauwende drukte gewaard; niet alleen was ze een bezoek overwaard door de werkelijk zeer fraaie stands van eenige bekende firma's, maar vooral ook door verschillende attracties, welke bijzonder bij het publiek in den smaak zijn gevallen.

Er is reden om te veronderstellen dat het beoogde van het comité op de milddadigheid niet verveels is geweest en een flink bedrag voor de slachtoffers van de aardbeving naar Indië kan worden overgemaakt.

Verkiezing. Het Bestuur van de Vereniging van Indische Verloofgangers heeft uitnodigingen rondgezonden tot bijwoning van eene receptie, welke zal worden gehouden op Dinsdag 30 December a.s., van namiddags te 3.30 uur, in de bovenzaal van het Oranje Sociëteit, Prins Hendrikplein 14 te 's-Gravenhage, ter herdenking van het vijf-jarig bestaan der Vereniging.

Indische Begroting voor 1925. In enkele dagen is de Ind. Begr. voor 1925 in de Tweede Kamer afd. gedaan en aangenomen met 57 tegen 23 stemmen (de der vrijzinnig-democraten, sociaal-democraten en communisten).

Van Haeften. Te Rijswijk is, in den ouderdom van 67 jaar, overleden de heer T. H. van Haeften, luit.-kolonel van het O.-I. leger. De overledene was officier van de Oranje Nassau Orde.

Dr. J. de Koning Knijff. Te 's-Gravenhage overleed op den leeftijd van 57 jaar Prof. ir. J. de Koning Knijff, hoogleraar aan de Technische Hoogeschool te Delft, te voren hoofdingenieur en chef van het mijnwezen in Ned.-Indië.

Opheffing van het metriek stelsel in Indië. Bij ordonnantie is bepaald, dat het metriek stelsel met 1 Januari 1925 zal worden ingevoerd, waardoor Nederlandsche ponden, pikols, katties enz. waarde worden. De invoering op dezen korten termijn zal zeer onaangenaam voor den handel. (Aneta, 10 Dec.).

Den Raad van State. De heer A. W. F. Idenburg, oud-Minister van Koloniën, oud-Gouverneur-generaal van Ned.-Indië, oud-Gouverneur van Sumatra, Minister van Staat, is benoemd tot lid van den Raad van State. In verband met deze benoeming heeft Zijne Excellentie het lidmaatschap der Eerste Kamer moeten neerleggen.

Landspakhuizen. Met 1 Jan. a.s. gaat het beheer der Indische landspakhuizen van het Dep. der Burgerl. Openb. Werken over naar het Dep. van Oorlog.

Papandajan in de Preanger werkt. Een modderpartie van den Kawah Baroe (Nieuwe Krater) op den Papandajan bereikte het bivak van het wakkingspersoneel, dat vluchtte en een ontijdig maal, dat een uitbarsting verwacht werd, deed de bevolking vluchten. Het gebied bleek echter niet en spoedige terugkeer van de bevolking is te verwachten.

De eruptie ging vergezeld van een dichten aschregen en een steenenregen, waardoor in de omgeving van den Kawah Baroe alle vegetatie vernield werd. Grote rookkolommen stegen op uit berggruggen bij den Kawah Baroe. Grote hoeveelheden goud en zilver hebben den Kawah Baroe en den Kawah Baroe (gouden krater) veranderd in één grooten meer. De werking duurt voort en veroorzaakt ernstige trillingen en schokken.

Van Djambi. Aan den heer C. Poortman, resident van Djambi, is met ingang van 6 Maart op zijn verzoek eervol ontslag verleend.

Statistiekrecht. Volgens Aneta is de invoering van het Statistiekrecht niet voor 1 Febr. a.s. te verwachten.

De firma Ellerman en Bucknells opent met Februari een maandelijkschen passagie- en vrachtdienst Singapore—Java—Australië. (Aneta, 15 Dec.).

Fabrikant tot Particulier
is het voordeeligt, onbetwist.
U de prijsopgave van Uw verwerk abnormaal hoog, ontbiedt dan eens

ARDON & Co., HUIS-SCHILDERS
Kraakstraat 107a - 's-Gravenhage
zij werken zelf.

De orangpendek. Een Aneta-telegr. van 15 Dec. bericht: Dr. K. W. Dammerman, hoofd van het Zoologisch Museum en Laboratorium te Buitenzorg, is tot de conclusie gekomen, dat de gevonden voetafdruk, die van den orangpendek zou zijn, afkomstig is van een gewonen beer.

Dat met dit onduidelijke bericht het vraagstuk van den menschaap op Sumatra opgelost zou zijn, is natuurlijk niet aan te nemen. Nog zeer kort geleden is door het Indisch Comité voor wetenschappelijke onderzoekingen besloten deze raadselachtige zaak met ernst aan te vatten en het onderzoek te doen aanvangen op de erfachtspereellen Poelau Rimau en Aer Teman, wier administrateurs, de heeren Fischer en Van Kan, veel belangstelling in het vraagstuk toonen.

De redactie van het Kol. Weekbl. ontving van den controleur B.B. De Santy een belangrijke bijdrage over den „Sedapak”, welke in een der volgende Nrs. zal worden geplaatst, in aansluiting bij de reeds eerder opgenomen artikelen.

De boeboek op Celebes. Aneta, 19 Dec. Op Celebes, dat tot dusver onbesmet was, is thans de boeboek geconstateerd in de omgeving van Makassar. Het centrum van koffie-ondernemingen in het Menadosche is nog onbesmet.

Dit bericht heeft betrekking op een voor de koffiecultuur zeer schadelijk insect, de „koffie-bessenboeboek”, dat in de laatste jaren groote verwoestingen in de aanplantingen op Java heeft aangericht, doch thans met succes bestreden wordt.

Examens Universiteit te Leiden. Eindexamen Ind. administratieve dienst de heer W. A. de Laat de Kanter, J. M. J. Morsink en J. Wentholt; examen middelbaar Indische talen (Javaansch) en archaeologie de heeren G. Boswinkel en C. Noordenbos.

Landbouwhoogeschool te Wageningen. Ingenieursexamen koloniale boschbouw, de heeren W. K. Huitema en J. H. de Haan.

Pest op Java. In de week van 28 October tot 3 Nov. zijn op Java 384 pestgevallen gerapporteerd, waarvan in de afd. Wonosobo 3, Temangoeng 103, Magelang 25, Soerakarta 6, Bojolali 70, Klaten 58, Salatiga 32, Kendal 1, Batang en Pekalongan 7, Tegal 2, Bandjarnegara en Poerbolinggo 77.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Uit den Volksraad.

De Indische Crt., het Bat. Nwsbl. (12 Nov.) en De Locomotief (10 t/m. 13 Nov.) vervolgen de verslagen en overzichten van het in den Volksraad behandelde, o.a. betreffende: De vlootwet-1925, de Rechtshoogeschool, het zeekeizen van onzewaardige schepen belet, en de Verg. O. A. B.

Door de Regeering werd in Haar antwoord op de vragen van het Volksraadslid, den heer Lonkhuijzen, verwezen naar een aanvulling van art. 11 der Stoomvaartordonnantie. Bedoeld artikel luidt:

„Indien aan een beroeps-havenmeester blijkt, dat door ondeugdelijken bouw of toestand van het schip, ondeugdelijke of onvoldoende uitrusting, onoordeelkundige of te zware belading, ondoelmatige of onvoldoende belasting, gevaarlijke lading of onderbemanning, het leven der opvarenden ernstig gevaar loopt, is hij gerechtigd, het vertrek van het schip naar zee te beletten, tot hem blijkt, dat naar zijn oordeel voldoende voorzieningen getroffen zijn.”

Bij het vlootwetdebat in den Volksraad heeft de heer mr. s' Jacob even de bewering aangevoerd dat het vreemde kapitaal in Indië „een juk legt op de inheemsche bevolking.” Daartegen voerde hij aan:

„Wij zien in Indië, dat de klapperolie-industrie de bevolking geprikkeld heeft tot uitbreiding van de klappercultuur. Dat de Europeesche theecultuur de bevolking geprikkeld heeft tot het ondernemen van eigen theecultuur, dat de Westersche rubbercultuur voor de bevolking aanleiding is geweest zelf een rubbercultuur ter hand te nemen. Wij zien in Borneo, dat de steenkolenontginning door particulieren de bevolking bewoogt heeft zelf steenkool te winnen en aan de markt te brengen. En wij zien in Soemba, dat de verbetering van den veestapel door invoering van vreemd vee een

J. J. REESER

Piet Heinstraat 116 Telefoon 31740
'S-GRAVENHAGE

Solied adres voor Complete Meubilering van Woningen
BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
RUIME KEUZE

Vraagt gratis Prijsopgave!
Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. ZIECK

van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrikplein
TEL. 52298 - DEN HAAG

Vraagt mijn uitgebreide collectie in Whipcord en Tropical

Prima Stoffen. Billijke prijzen.
Heeren Costumes v.f. 60.- Dames Costumes v.f. 170.-
Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem. Reinigen en Oppersen

Rij-Onderricht
Pensionstallen
Handel in Luxe Paarden

Duinstr. 6 : Tel. 50016
... SCHEVENINGEN ...

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

WISBRUN & LIFFMANN

Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWELLEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

Haarlem en Omstreken.

STOEL'S

WONINGBUREAU
BLOEMENDAAL

VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

HOTEL-RUBRIEK

AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole“
 Vis à Vis Station - Telef. Intero. 41
 Directeur STREEFKERK TEN KLOOSTER. Lid der Ver. „Oost en West“

BLOEMENDAAL.

BESCHIKBAAR. **Hotel „RUSTHOEK“**
 Bloemendaal
REIJNDERS, Prop.
 Lid der Ver. „Oost & West“

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11466. Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. op de logeerk.
PENSION „QUIST“
 Stadhoudersplein 17-19
 Tel. 5123

Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweslinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & Y. D. LAAR
Pension „VAN ARNHEM“
 77 Gr. Hertoginnelaan
 Tel. 30965.
 Kamers beschikbaar.

BESCHIKBAAR. **Pension Dames Lugtenburg en Wegner.** Parterre disponibel. Bad en Telefoon. v. Boetselaerlaan 67

Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen.
VILLA GRETHALIA
 Pension Stouthamer
 L. de Colignyplein 14
 kamers met volledig pension vanaf f 50.— per maand.

Restaurant RITZER, Parkstraat, Telefoon 13903, Menu f 1.25, Soep, Schotel naar keuze, Pudding.
Pension NUSSE
 Nassau Zuylensteinstraat 15 bij Dierentuin
 Billijk tarief.

Huize „Elisabeth“, Valkenboschkade 670 en 672. Familie-Pension voor Dames en Meisjes.
Pension W. WILLEKE, Lubbeekstr. 57-59, Den Haag
 Fam. Pens. Ref. van voor-aanst. ind. Fam. voorh.

ROTTERDAM.

BESCHIKBAAR. BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR. BESCHIKBAAR.

Hotel Pension v. d. Laar

GEVERS DEYNOOTWEG 91 TELEFOON 52564

Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus“, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.
 Stroomend water. Electricisch licht.
 Pensionprijs vanaf f 5.— per dag per persoon.
 Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.
 Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel.
 Aanbevelend J. J. v. D. LAAR, Eigenaar.

CASTRICUM N.H.

Mooie Duin-Wandelingen

Hotel „DE RUSTENDE JAGER“

Pension f 3.50 per dag.

Kasteel „Oud-Wassenaer“

Telefoon Kievit 571.
 15 minuten per Electr. Tram van Den Haag
 Tramhalte Stoeplaan

Het geheele jaar geopend

Alle comfort Matige pension-prijzen

F. J. WOLFF,

PENSION „ARCHIPEL“

BALISTRAAT 32 - DEN HAAG

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor
 Diners aan huis bezorgd

prikkel voor de inheemsche bevolking is geweest om de veeleel en den veehandel ter hand te nemen. Ik zou deze voorbeelden nog met een aantal kunnen uitbreiden. Ik zou kunnen wijzen op de bevolkingstabakcultuur in Besoeki. Ik zou kunnen wijzen op de serehen tapioca-aanplanten van de bevolking, die hun ontstaan te danken hebben aan de Europeesche industrie, die zich de verwerking van die producten ten doel heeft gesteld. Maar waartoe is het noodig? Noodig is het niet voor hen, die, in het volle economische leven staande, hun oogen open doen en dagelijks de bewijzen daarvan om zich heen kunnen zien.”

De Indische contemplatie. Zoowel in het Oostersche individu als in de Oostersche maatschappelijke groepen heerscht van nature een benijdenswaardige groote mate van evenwichtigheid, resultante van de Oostersche mentaliteit, welke op haar beurt gebaseerd is op een uitgesproken aanleg voor filosofische bespiegeling en een groot vertrouwen in de grondslagen van godsdienst en adat. Door heel de geschiedenis der Indische volken heen is dan ook waar te nemen geweest zoowel een kalm aanvaarden van rijke tijden, als een berusting in de armoede en het leed van malaiseperiodes, ziekte, plagen, oogsttegenslagen en wat dies meer zij (Volksraadslid Kiës).

Volgens de Sumatra Post (20 Nov.) heeft de vlootvoogd zoowel in eersten als in tweeden termijn niet nagelaten om aan te toonen, dat de voorgestelde vlootwet aan haar doel: handhaving der neutraliteit en van de rust en orde in den Archipel zou kunnen beantwoorden. Z. Exc. zette duidelijk uiteen, dat de onderzeeboot niet, zooals sommige sprekers hadden beweerde, een impotent, doch een geducht wapen is, dat zich juist bij uitstek voor onzen Archipel met zijn nauwe passages leent. Hij kon verzekeren dat de snelheid van haar torpedo 40 mijl, en dat de geringe diepte van de Java-zee aan de onzichtbaarheid van de duikboot onder water niets afdeed. De ontwikkeling van het luchtwapen brengt geen wijziging in de voorgestelde vlootplannen.

De directeur van Financiën was minder gelukkig en zijn antwoord leek soms meer op een bestrijding dan op een verdediging van de vlootwet. Belangwekkend werd het betoog, waar hij liet zien hoe in vroegere normale jaren, 's Lands middelen geregeld een natuurlijk accres te zien gaven. Zoo bedroegen gedurende de periode van 1904 t/m 1907 de zuivere landsinkomsten gemiddeld f 121 miljoen, van 1908 t/m 1911 f 145 miljoen en van 1912 t/m 1915 f 187 miljoen; in 7 jaren derhalve een accres van f 65 miljoen, zonder belangrijke belastingverzwaringen. Voor de toekomst zijn deze cijfers bemoedigend.

De vlootwet werd met 23 tegen 21 stemmen aangenomen. Het Bataviaasch Nwsbl. (15 Nov.) meent dat het debat zich minder zou hebben toegespitst bij een meer tegemoetkomende houding der Regeering, inzonderheid wat de financiële zijde van het vraagstuk betreft. Dat de Regeering zich niet wilde binden met stellige beloften is te begrijpen en te waardeeren; dat zij elke toezegging, elke tegemoetkoming ontweek, maakte het den voorstanders wel heel moeilijk en was koren op den molen der tegenstanders, die volop gelegenheid kregen de vloot-millioenen uit te spelen tegen de beperking der economische ontwikkeling.

De Locomotief (13 Nov.) waardeert den ernst, waarmee de Volksraad het ontwerp Vlootwet 1925 heeft behandeld; daarmee heeft zij aan het Nederlandsche parlement, dat nu het beslissende woord krijgt te spreken, belangrijke gegevens verschaft voor het verstaan van de Indische gezichtspunten tegenover het vlootvraagstuk. Daarbij kan dan tevens blijken dat er geen sprake is van een Europeesch en een inheemsch gezichtspunt, doch dat de Europeesche en inheemsche groepen in den Volksraad verdeeld in eigen hoezem zijn.

Wie zich den profetenmantel wenscht om te hangen, voorspelle nu hoe het 't ontwerp in Nederland, met de donderkoppen der algemeene verkiezingen in 't verschiet, zal vergaan. Gemeerd ligt het brooze scheepje nog niet.

Decentralisatie-ree.

In de Java Bode (11 en 12 Nov.) schrijft mr. C. Ph. C. E. Steinmetz, een der leden van de commissie, die de locale raden op de Buitengewesten afreisde voor de accrestoeilage, over Decentralisatie-ree, waarbij hij verschillende staaltjes daarvan in het licht stelt. Hij wijst o.m. op de buitensporige salarissen der gemeente-secretarissen te Soerabaja en Batavia, der chauffeurs

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK“

Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.
 Rijstafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
 Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.
 Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK
 Pension Restaurant
 Jacob Hopstraat 1 Sweelinckstraat 158

Pension Mevrouw OP 't HOLLAND

KRULLELAAN 37

Munt uit door goede keuken en billijke prijzen

Wordt door geoeede Indische Familie's aanbevolen

en andere werklieden in verschillende gemeenten Java; ook de Buitengewesten en in het bijzonder matra's Oostkust, krijgen, wat men noemt, een gebeurt. De Deli Crt. (19 Nov.) en de Sumatra Post (20 Nov.) bespreken de door mr. S. verkregen gegevens. Te oordeelen naar den toon van de artikelen — aldus de S. P. — kunnen de Loc. Ressorten de hoop op een laatste uitkeering wel opgeven!

De aardbeving te Wonosobo.

De Locomotief van 12 tot 17 Nov. geeft een uitvoerig verslag over de aardbeving te Wonosobo. Naar leiding hiervan schrijft de heer ir. H. L. Dinger in de Locomotief van 17 Nov. (blz. 28) e.e.a. over tectonische, vulkanische- en instortingsaardbevingen.

De tectoniek is de leer, die het mechanisme der bergtelevorming, of in het algemeen, de ligging en verandering der aardlagen bestudeert. Het zou te voeren de directe oorzaken der gebergtelevorming te handelen. Geologisch is echter aan te toonen, dat enorme drukken en spanningen, kilometers dikke steentelagen als een taai massa gelijk bladen uit een boek zijn opgeplooid, over elkander gevouwen en geschoven, waardoor de groote ketengebergten aarde zijn gevormd of bezig zijn hun vorming te toonen. Door dit opeenschuiven der aardlagen worden soms de spanningen te groot, zoodat inwendige scheuren en verschuivingen der gesteentepakketten vinden. En deze plotselinge breuken en daarmede gepaard gaande dislocaties, dat zijn plaatsverandering der aardlagen, zijn de oorzaken der zoo gevreesde bevingen. Want de tectonische aardbevingen zijn veel weg de gevaarlijkste. Waar men van groote rampen hoort kan men haast zonder uitzondering zeggen, men met tectonische bevingen te doen heeft en niet met vulkanische, zooals wel eens gedacht wordt. De tectonische bevingen gaan echter wel eens met vulkanische werkingen gepaard, doch dit is dan meestal secundair verschijnsel. Dit komt, doordat het mag dat is het „gloeiend aardbinnenste“, door de verontane scheuren en spleten dan gemakkelijker uitweg kan vinden. Zoo moeten ook onder de tectonische bevingen gerekend worden de ramp van 1 Nov. 1735, waardoor Lissabon geteisterd werd en 60,000 menschen het leven verloren; die van 1906, toen Francisco en een groot aantal steden in Californië puin werden gelegd, en die van 1908, toen heel Calabrië sidderde en Messina met tal van kleinere plaatsen als speelgoed ineens stortte, met welke ramp 20,000 menschen het leven lieten. En ook de kort geleden, die Japan trof, en die de beving van Osaka 1730, toen 150,000 menschen omkwamen, verre troffen heeft.

Indien de berichten uit Wonosobo, wat betreft hevigheid der trillingen, niet overdreven zijn, kan wel haast zeker aannemen, dat de jongste beving eens een tectonischen oorsprong zal blijken te hebben. Het lijkt den heer Dinger waarschijnlijker de oorzaken van deze aardbeving in verband te brengen met de breukzone in Midden-Java (van welke beweging Maos te lijd had) dan de oorzaak te zoeken in de dergrondse werkingen van den Soembing. Met zekerheid mag dit oppervlakkig oordeel natuurlijk niet aanvaard worden.

Is het nu een toeval, dat Japan, de Himalaya-reef heel de Westrand der Amerikaanse continenten ook de Zuidrand van onzen Archipel zoo dikwijls bevingen komt? Wanneer men op een geologisch gebied geconstateerd worden, dan blijkt het, dat deze plaats samenvallen met de gebieden, waar zich de tertiaire en post-tertiaire gebergten hebben opgevoerd en nog bezig zijn zich te vormen. Dat wil dus zeggen, zij vallen samen met de beweeglijke deelen der aardkorst.

De vulkanische aardbevingen zijn van veel minder belang, zij komen uit den aard der zaak alleen in de nabijheid van vulkanen en zijn het gevolg onderaardsche ontloffingen in de toevoerkanalen naar den krater. Daarom kunnen zij ook nooit het centrum, dat is het punt, waar de beving het gevoeld wordt, uit.

De instortings-aardbevingen beperken zich tot gebieden, waar de ondergrond bestaat uit kalk of andere gemakkelijk oplosbaar gesteente. Door onderaardsche streken kunnen soms groote holten worden uitgeloopt, zooals de Grot van Han en vele andere. Het gebeurt nu wel dat zulke ondergrondse gewelven instorten, wat een zware dreuning ten gevolge kan hebben. Hierdoor ontstane bodembewegingen, welke voortdurend in karstgebieden zullen voorkomen, zijn echter

Hotel „DU PASSAGE“

'S-GRAVENHAGE

70 kamers. 100 bedden. Modern ingericht, met stroomend water en centrale verwarming.
 Logies en ontbijt v. a. f 3.50 Pension v. a. f 6.00
 Onder zelfde Directie Hotel DE ZALM

F. C. DE BRUIJN
 Danckertstraat 43 Telef. 34088
 Comestibles, Vleeschwaren
 Koloniale Waren
 Indische Ingrediënten
 Bezorging door de geheele stad

Willem v. d. Waals
 HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB
 IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 31168
 GEVESVIGD SEDERT 1916
 VOLGENS DE MEEST MODERNE EISCHEN INGERICHTE
Heeren Kapsalon
 Grootte Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELEN
 tegen zeer concurrerende prijzen

**NEDERLANDSCHE
 HANDEL - MAATSCHAPPIJ**
 Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
 Statutaire Reserve - 20,045,032.-
 Buitengewone Reserve - 22,660,000.-
 Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
 Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.
 Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
 Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.
 In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
 Incasseringen en Financieringen.
 Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
 Reiscredietbrieven.
 Deposito's.
 Rekeningen-Courant.
 Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

in, dat zij op vrij geringen afstand niet meer te be-
 rekenen zijn.
 Ten slotte beschrijft de heer Dinger hoe de aard-
 trillingen met de seismograaf worden opgeteekend en
 deze trillingen ontstaan. De schrijver merkt ech-
 ter op dat de resultaten der seismologie ons nog niet
 voldoende geleerd hebben van het werkelijk wezen
 van aardbevingen en aanverwante problemen, en dat
 van vragen nog op een dringende oplossing wachten.

Engelsch-Indische invloeden.
 Het Bataviaasch Nwsbl. (17 Nov.) begrijpt en billijkt
 dat zoovele Inlanders van Ned.-Indië in Egypte en
 Soesoehoenan verrijking en verdieping zoeken van hun
 kennis aangaande hun geloof. In de allerlaatste tijden
 van de Javaansch-Islamitische vereeniging „Moeham-
 madijah”, die zich de verbreiding van den Islam en den
 afwijking der Islamieten ten doel stelt, haar blikken
 op dit doel ook naar Engelsch-Indië gewend en eenige
 artikelen daarheen gestuurd om hun kennis op ge-
 gebied te volmaken en later als leider van hun
 ontwikkelde volksgenooten op te treden. Zoo
 hebben er te Lahore een zestal jongelieden, uit
 de afkomstig; zij zijn gehuisvest in de school der
 „Moehammadijah-vereeniging”, waar zij hun onderricht genie-
 ten het doel van de Javaansche Moehammadijah is ge-
 worden dat der Engelsch-Indische Ahmadijah. Het „Bat.
 Nwsbl.” beschrijft den oorsprong en de richting dezer
 Engelsch-Indische vereeniging en wijst op een uiting
 tusschen de beide Ahmadijah-partijen te
 Soesoehoenan en te Qadian, waar eveneens Indonesiërs stu-
 den. In een anoniem schrijven werd de Nederland-
 consul te Calcutta gewaarschuwd voor schade-
 invloeden op de school te Lahore.
 Het niet aanbeveling verdienen — vraagt het
 Nwsbl. — dat de Ned.-Indische Regeering, al-
 wel de politiek niet op het leerprogramma der Ah-
 madijah staat, nauwkeurig naga, waaruit precies het
 gericht bestaat dat daar door Indonesiërs genoten
 worden, en hoe de omstandigheden zijn, waaronder deze
 invloeden daar verkeerden? Zulks opdat men wete,
 hoe invloeden deze Indonesiërs bij hun terugkomst
 in Ned.-Indië eventueel zullen overbrengen, te meer
 toen in Oostersche landen veel meer dan in an-
 dere het godsdienstige- en het politieke leven elkander
 beïnvloeden.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

De Vorstenlanden op Java.
 II.
 Sultan van Djocjarta is geen ambtenaar en een
 ambtenaar wordt gewoonlijk geen Sultan, waarheden,
 men wel mag aannemen, dat iedereen weet, zegt
 de schrijver.
 berichten, welke hem uit Djocja bereiken, wijzen,
 in zins, op een belangrijk verschil van de verhou-
 tusschen Vorst en Resident in vergelijking met
 er en wel in dien zin, dat de Sultan van Djocja-
 thans meer optreedt als een hoofdamtenaar, die
 Resident in de uitoefening van zijne taak terzijde

loopen over die verhoudingen, reeds langen tijd
 geruchten, bijv. dat de Sultan een zeker aantal
 op tournee moet gaan in zijn ressort of dat de
 om de zooveel dagen ten huize van den Resident
 komen voor het uitbrengen van rapport over zaken,
 hem het onderzoek is opgedragen, doch wat
 het juiste is, weet de schrijver niet; wel is hem
 dat, in verband met de zaak van den Trans-
 scrail, welke door den heer Zentgraaf in de
 bladen werd overgebracht, de Resident voor het
 oek daarvan, den Sultan heeft laten roepen en
 daaraan ook gevolg heeft gegeven.
 heeft bij velen onrust opgewekt en dat is de
 dat verschillende minder goede geruchten in om-

schrijft men dat de Resident den Sultan heeft
 (??) voor het bijwonen van eene conferentie
 van den Rijksbestuurder, ter bespreking van
 van het Sultanaat, met hem, Resident en
 naren en dat uit dat feit de gevolgtrekking
 akt, dat het vroegere eigen Sultanaatswerk
 komt op den Resident.
 der schrijvers meening gaat van het aanzien van
 Sultan dientengevolge iets verloren en bepaalt
 werkzaamheid zich voortaan slechts tot de rege-
 van de Kraton-aangelegenheden, zooals ten allen
 het geval is geweest.
 schrijver hoopt dien nieuwen gang van zaken,
 getuigt van een krachtig doorvoeren van ver-
 ingen, niet bestendig te zien.

Firma W. H. EVERA
 rechtstr. 511 DEN HAAG Tel. 30706
 Alle Artikelen voor de RIJSTAFEL
 Soeps, Mie, Samballans, Boemboe's, Ikans,
 Kemirie's, Kloeaks, Ketjap benteng,
 Keukengereedschap, enz.
 Koloniale Waren. Comestibles. Spijzen in blik.

Het is altijd het gebruik geweest, zoo zegt hij verder,
 dat na den afloop der groote vastenmaand de Resident,
 in statie, zijn jaarlijksch bezoek bracht in den Kraton,
 met het doel aan het Sultansbestuur de gelukwenschen
 met het ingetreden jaar, namens de Indische Regeering,
 aan te bieden.
 Men eerde op die wijze ook het Javaansche Volk, dat,
 over het algemeen, aan dat eerbeteen is gehecht en
 het zeer op prijs stelt.

Volgens een Aneta-bericht, zou ook in die politieke
 gedragslijn verandering worden gebracht en wel in dien
 zin, dat de Resident in den vervolge niet meer op den
 Hari Rajjadag persoonlijk naar den Kraton zou gaan,
 doch zich zou doen vervangen door een Assistent-Resi-
 dent, een maatregel, die, naar schrijvers meening, wijst
 op eene kentering in de politieke verhouding tusschen
 Vorst en Resident.

Hij brengt, terzake dezer vroegere politieke verhou-
 ding, nog eens in herinnering, hoe in het jaar, „Dhal”
 de Residenten zelfs verplicht waren de Vorsten van
 Solo en Djocjarta op den Hari Rajjadag naar de
 Missigit te begeleiden, alwaar zij in een galerij den
 afloop van den dienst moesten afwachten en eerst
 daarna met de gasten via den Kraton konden terug-
 keeren.

In het jaar 1894 hief de tegenwoordige Soesoehoenan
 van Soerakarta dien maatregel op, op verzoek van den
 Resident, die, aangezien hij toch niet aan het Gebed
 deelnam, bezwaren tegen het vergezellen van den Vorst
 naar de Missigit had ingebracht.

Sedert dien tijd gaat de Soesoehoenan, met zijn eigen
 gevolg, zonder geleide van den Resident ter kerke, welk
 gebruik door het vorstenbestuur van Djocjarta is over-
 genomen.

In het jaar 1904 bracht de Sultan van Djocjarta zijne
 gelukwenschen over aan Resident Couperus, bij ge-
 legenheid van de viering van den geboortedag van
 H. M. de Koningin.

Dat geschiedde in statie en ten Residentshuize, nadat
 de Resident, eveneens in statie, den Vorst uit den
 Kraton had afgehaald en hij in het statierijtuig had
 plaats genomen.

Tusschen wijlen den toenmaligen Sultan en den Resi-
 dent Couperus is daarover verschil van meening ont-
 staan.

Laatstgenoemde was van meening dat hij als Ver-
 tegenwoordiger van den Gouverneur-Generaal alleen de
 gelukwenschen van den Vorst in ontvangst had te nemen
 en dat hij daarvoor zijne gasten niet uit den Kraton
 behoefde af te halen.

De Resident droeg deze laatste taak op aan den
 Assistent-Resident en de Sultan van Djocjarta stemde
 ten slotte toe, zoodat op H. M. geboortedag, de Assistent-
 Resident, sedert dien tijd, den Vorst uit den Kraton af-
 haalt, eene regeling, welke sedert het jaar 1905 ook in
 Soerakarta in gebruik is gekomen.

Thans wil de Resident van Djocjarta diezelfde
 regeling in praktijk brengen bij gelegenheid van het
 vieren van den Hari Rajja en zich doen vertegenwoor-
 digen door een Assistent-Resident.

De schrijver hoopt, dat die maatregel slechts tijdelijk
 zal zijn en dat men van den Hari Rajja geen Hari Ketjil
 zal maken.

(Wordt vervolgd.)

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Chineesche belangen in Ned.-Indië.
 II (Slot).

Naar de meening van den schrijver zal de organisatie
 der Kantoren voor Chineesche Zaken zóódanig moeten
 zijn, dat niet alleen het geheele personeel in het gebouw
 werkzaam kan zijn, doch ook, dat dit personeel zal be-
 staan zoowel uit Westersche als Chineesche intellec-
 tueelen, die zich dagelijks met elkander kunnen ver-
 staan over de behandeling der belangen van de Chi-
 neesche volksgroep.

Aan het onder zuchten lange wachten op de kantoren,
 kan dan, bij eene enigszins spoedige afdoening van
 zaken, een einde komen.

De schrijver kan voor zich persoonlijk de regeerings-
 belangstelling voor de Chineesche belangen niet bepaal-
 delijk voldoende noemen, in aanmerking genomen het
 feit, dat de tegenwoordige adviseurs voor Chineesche
 zaken allen Europeanen zijn, die, hoewel bekend met
 Chineesche toestanden, toch niet op de hoogte zijn van
 hetgeen in de Chineesche volksziel omgaat.

Deze laatste kennis kan alleen verkregen worden door
 samenwerking met en door hulp van het Chineesche
 element.

REISBUREAU LINDEMAN
 'S-GRAVENHAGE
 Rotterdam - Haariem - Arnhem - Groningen - Utrecht
WELTEVREDEN
 Geregelde Koeriersdiensten naar en van
GENUA en MARSEILLE

Wanneer U
PERIODIEKEN
 wilt uitgeven, wend U dan
 tot ons. Wij zijn daarvoor
 speciaal ingericht en kunnen
 derhalve voor
goede en tijdige aflevering
 zorg dragen. Desgewenscht
 verzorgen wij voor U de
Administratie en Expeditie
 Onze rotatiepersen staan ge-
 reed voor uw **grote op-
 lagen**, onze prima snelpersen
 voor die tijdschriften, waarbij
 het vooral op **kunstdruk**
 aankomt
N.V. Drukkerij Ten Hagen
 Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

DE BAS & Co., Bankiers
 HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
 BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN
 :: Safe-Inrichting ::

WANNEER GIJ
 Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
 Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
 niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
 onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
 maar wilt, ga dan naar
Kleermakerij „UNICUM”
 Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
DEN HAAG
 De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

NIJMEGEN

Stoomververij en Chemische Wasscherij
GEBR. POLKAMP & Co

— Fabriek en Kantoor: —
Wolfskuilsheweg - Telefoon 1641

Filiaal:
ZIEKERSTRAAT 4 te NIJMEGEN
BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM

Reinigt en Verft alles

BAHLMANN & Co

GROOTE MARKT 13-14-15
NIJMEGEN

Het Oudste en Soliedste adres
voor
MANUFACTUREN
DAMES- en KINDER-CONFECTIE

De grootste en soliedste Magazijnen
in alle soorten Noord-Brabantsch Schoonwerk

GEBR. DE MANDT
GROOTHANDEL IN SCHOENEN

's-HERTOGENBOSCH, Hooge Steenweg 3
NIJMEGEN, Houtstraat 38 - Telefoon 1156

THEO WANDERS & Co.
Van Broeckhuysenstraat 15 — Tel. 2441
NIJMEGEN

Piano's - Vleugels - Orgels - Pianola's

Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden
STEMMEN - REPEREEREN - VERHUREN - INRUILEN

NIJMEEGSCHE IJZERHANDEL

Molenstraat 79-81 Broerstraat 16.

Het meest gesorteerd en goedkoopste adres voor
Huishoudelijke artikelen, Gereedschappen, enz.

Vraagt prijzen s. v. p.
Verzending naar Oost- en West-Indië onder garantie.

J. H. KAPPÉ NIJMEGEN

BRANDSTOFFENHANDEL

AREND NOORDUIJNSTRAAT 15-17 - TELEF. 2336

Alle soorten **Brandstoffen**
prima en tegen concurrerende prijzen

Zeebaboe's en Jongens
beschikbaar. 203

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”
Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. 50248

Doch aangenomen, zegt de schrijver, dat de adviseur wel op de hoogte van de toestanden en verhoudingen der Chinezen is, dan is het nog lang niet zeker dat hunne wenschen bij hooger autoriteit zullen worden voorgebracht.

Daarvoor is de adviseur te veel ambtenaar die in dienst van eene regeering, die hare eigen inzichten heeft en niet altijd sympathiek staat tegenover de Chinese verlangens.

Zoals reeds gezegd, is het besturen van de Chinese volksgroep in Ned-Indië niet moeielijk, omdat deze met hare eigen organisatie, zich hoofdzakelijk alleen bezig houdt met hare eigen handelsbelangen.

Wenscht men die te behartigen en het Instituut der Chinese Officiëren op te heffen, dan ligt, naar schrijver's meening, de uitbreiding der Kantoren voor de Chinese Zaken, vergezeld van een versterkt aantal adviseurs van Europeesche en Chinese nationaliteit, voor de hand.

Het „pro en contra” wordt dan vernomen en men heeft dan minder te doen met persoonlijke meeningen. De gezamenlijke adviseurs zouden een college kunnen vormen, dat, ingericht op den voet van een Regentschapsraad, de aangelegenheden met het Binnenlandsch Bestuur zou kunnen regelen en ter zake zouden kunnen corresponderen.

Hetgeen de Chinese samenleving in Indië noodig heeft, is eene goed georganiseerde leiding.

Het groote aantal thans nog hangende geschillen, wijst op het gebrekkige van de tegenwoordige leiding, waarin de regeering, naar de schrijver hoopt, spoedig verandering zal brengen, waarbij zij rekening zal houden niet alleen met het feit dat een groot deel van de Chinese volksgroep de oude toestanden niet wenscht te bestendigen, doch ook dat beider voorspoed geheel afhankelijk is van den Chineesch handel, die als tusschenhandel een deel van den wereldhandel uitmaakt.

Over de bewegingen van het Bolsjewisme, Communisme en van Chinese politieke actie, behoeft men zich, volgens de meening van den schrijver, niet ongerust te maken, omdat de Chinezen in Indië — uitgezonderd eenige roerige idealisten natuurlijk — over het algemeen weinig lust gevoelen zich met de politiek in te laten.

Dit doen zij alleen, als op hen drang wordt uitgeoefend.

Hunne handelsbelangen houden hen voldoende bezig. Het Communisme heeft in Indië nog geen aanhangers, doch wanneer de regeering in gebreke blijft de oude regelingen in moderne te veranderen, dan is de mogelijkheid dat die toestand zich in tegenovergestelden zin zal wijzigen, geenszins uitgesloten.

Literatuur-Overzicht.

Batavia, de Koningin van het Oosten.

Bij den uitgever, Dr. Gustav Schueler te Rotterdam zal verschijnen een boekwerk onder bovenstaanden titel.

Het werk, onder redactie van D. van der Zee, Gemeente-secretaris van Batavia, wordt voorzien van een groot aantal afbeeldingen en zal in de Nederlandsche en Engelsche taal verschijnen. Doel dezer uitgave is een verhoogde belangstelling, ook in het buitenland in het leven te roepen voor Nederlandsch-Indië en in 't bijzonder voor Batavia als handelsstad.

Een groot aantal Nederlandsche en Ned-Indische belangstellenden hebben reeds van hunne instemming met deze uitgave doen blijken, waarvan de Burgemeester van Batavia, Mr. A. Meijroos, het beschermheerschap heeft aanvaard.

Oedaya (Opgang).

Inhoud der Dec.-afl. Schoon Indonesië: Technische Hoogeschool te Bandoeng met IJzerman-park en omgeving (Luchtfoto-opname). — Handweven op Midden-Java (Djocja) „Wanita Oetama”, door ir. L. J. Polderman. (met ill.). — Nieuwe fluisteringen, door Noto Soeroto (vervolg). — Prof. Dr. Rn. Ar. H. Djajadinigrat (met portret). — Z. H. Prins Prangwadono, de Ratoe Timoer en dochter (foto). — Javaansche legende-bewerkingen, door H. Heyting. — Padoekan toean Dr. J. W. IJzerman, oleh J. F. L. de Balbian Verster (met portret). — Denam perempoean beranak dan oeroesan penjakit beranak, oleh Dr. F. W. van Haeften. — Verder nog eenige mededeelingen eveneens in de Maleische taal.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 20. Conserveeren van veevoeder door inkuiten, door L. Koch. — Koffiediefstallen in Besoeki (vervolg). — De Pengalengansche

Dr. F. VAN DER FEEN, Apotheker
Fred. Hendriklaan 32 - 's-Gravenhage - Tel. 50040

Binnen- en Buitent. Verpakte Geneesmiddelen verkrijgbaar

jeneverfabriek, door H. — Landbouwzaken in Volksraad (vervolg). — Sprokkelingen uit de landsche pers. — Palmolie-ondernemingen in Indië. Spinnen van draden uit klappervezels. — Na twee rubberrestrictie. — Kunstmatige bereiding van suiker. — Theecultuur in China. — Weekrevue.

De Economist.

In de Dec.-afl. schrijft Prof. Mr. J. C. Kielstra over Indische Begrooting voor 1925.

Na een kort historisch overzicht over de uitkomsten van het tijdvak 1912—1921 dat, ook indien men de breedst der leeningen van 1922 mederekent, een tekort van f 232 miljoen liet, en na er op te hebben gewezen, dat, na aanzuivering van dit tekort, zo ramingen uitkomen, over 1922—25 nog een bedrag van f 96 miljoen (of na aftrek van het mutpapier van 1 miljoen) open staat, vermeldt schr. met ingenomene dat de begrooting voor 1925 voor het eerst sedert 1912 het evenwicht tusschen ontvangsten en uitgaven van den gewonnen dienst heeft hersteld. Maar dit gunstige resultaat kon slechts worden bereikt door het bevestigen van de aflossingen op de Engelsche en Amerikaansche leeningen tot 1932 te verschuiven; ware dit niet geschied, dan zou er een tekort van f 221 miljoen geweest.

Niettegenstaande deze gunstige voorstelling mag de toekomst van Ned-Indië financieel niet geheel der zorg tegemoet zien en is zuinigheid nog een vereischte; dat zulks niet altijd door de Indische autoriteiten wordt ingezien, toont Prof. Kielstra enkele voorbeelden aan.

De Indische Mercur.

No. 51 (19 Dec.). De suikerindustrie van de Hawaï-eilanden (vervolg), door Dr. H. C. Prinsen Geerligs. Overzicht der voornaamste ziekten van het aardoppervlak op Java, door P. van der Goot, besproken door Prof. Dr. J. Westerdijk. — De handel ter Oostkust van Sumatra. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Verkeerswezen. (Luchtvaartdiensten in Indië). — Industriële mededeelingen, zoomede de overige koloniale rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Koninklijk Instituut geeft recente literatuur over de zgn. groene cultures, behalve rubber.

Archief voor de Rubbercultuur in Ned-Indië.

Uit den inhoud der Nov.-afl. Beschouwingen over bruine bastziekte, door P. E. Keuchenius. — Op zoekingen over de oxydatie-enzymen voorkomende Hevea Brasiliensis, door Dr. W. Bobiloff. — De rubberproductie van Ned-Indië in 1923.

Zendingsperiodieken.

Nederlandsch Zendingsjaarboek voor 1924/25. Bevat o.a. Overzicht van het Zendingswerk in Ned. Oost- en West-Indië. — In memoriam Jan Willem Gunning. — Gegevens betreffende den arbeid in Oost en West. — Naam- en adreslijst.

De Macedoniër. Dec. '24. Huwelijk en scheiding onzer Inlandsche Christenen op Java, door B. J. Esser. — Christelijke lectuur onder de Molanaï-danen, door A. de Geus. — De hulpdiensten op Soembawa, door D. K. Wielenga.

De Katholieke Missiën. Dec. '24. Groei en bloei der Missiëstatie Padang (Sumatra), door Jucundus. Met afb.

Het Zendingsblad. Dec. '24. Van Zendingsoogeligheden, Artikel 123 Reg. Reglement. — Hoe krijgen men aanraking met de bevolking? door P. J. Lambour.

De Banier. 7 Nov. '24. Missionaire Pandita Diawana (vervolg), door W. F. C. van Helsdingen. — Eerste steenlegging der Holl.-Inl. kweekschool te Solo. — Over het toelaten van de Zending op Bali.

Geneeskundig Tijdschrift voor Ned-Indië.

Uit den inhoud van deel 64, afl. 5. Nog eens de sep tank in Indië, door G. Grijns. — Replik van Dr. W. Wille. — Jaarverslag van de Landskoepok-inrichting op het Insituit Pasteur te Bandoeng over het jaar 1923. — Aanteekeningen omtrent muskieten, door Dr. J. H. A. — De oorsprong van het venerische granuloom en de oorzaken der granuloom-epidemie op Ned. Zuid-Indië, door Dr. M. U. Thierfelder. — Bepaling ureumgehalte van het bloed bij Europeanen en Indische in de tropen door middel van soja-urease, door Goelam. — Bijdrage tot de behandeling der croupouse pneumonie in de tropen, door Dr. A. Nicolai.

Nederl. Vereeniging voor tropische Geneeskunde.

In No. 22 van deel II jaarg. 1924 van het Nederlandsch tijdschrift voor Geneeskunde is opgenomen het verslag der voordrachten gehouden door Prof. Dr. P. C. Flu op een in Juni gehouden vergadering van bovengenoemde vereeniging.

TELEFOON 2353 TELEFOON 2353

„GARAGE ARNHEM” Utrechtsheweg 156, ARNHEM

LUXE VERHUURINRICHTING

Electrische Reparatie-inrichting. Levering van elk merk Auto, Motor of Rijwiel. Stalling, Boxes, Benzine Pomp, Stock Goodyear Banden. — Free air station.

J. F. BLOMMESTIJN

TELEFOON 2353 TELEFOON 2353

VERLOFGANGERS!

Wanneer U zich in Den Haag vestigt, laat dan al uw **Wasch- en Strijkgoed** behandelen bij de

Stoomwasscherij DE KRUYFF,
HOORDERBEEKSTRAAT 82 — TELEF. 36207

Voor het niet wegraken van goed wordt ingestaan.

Onderwerp: De ontwikkeling van de Microfilaria bancrofti in de muskiet; en: Proeven ter immunisatie tegen pest.

Nova Guinea. Uitkomsten der Nieuw-Guinea-expedities onder redactie van Dr. L. F. de Beaufort, Dr. A. A. Rutten en Dr. L. Rutten. Deel XVI. Ethnographie. Afl. 1. (Liden, E. J. Brill).

De voornaamste Ned. Indische culicinen (groep van Anopheles), door S. L. Brug. Uitgegeven door de Ver. Genootschap voor de Geneesk. wetenschappen in Nederland. (Weltevreden, Javasche Boekhandel en Drukkerij).

Sonnie Welten. Ostasiatische Reise-Skizzen, von Welten und Lenore Selenka. Borneo, Java, Sumatra u.s.w. Eine umgearbeitete und ergänzte Auflage, herausgegeben von L. Selenka. Mit zahlreichen Abbildungen. (Berlin, C. W. Kreidel, 1925).

Verzamelingslag van den Burgerlijken Veeartsenijkundigen over 1923. (Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel). (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Overzicht van de Maleisch-Chineesche en Chineesche over de maand October 1924. Samengesteld door het Kantoor voor Chinese Zaken. (Weltevreden, Drukkerij Volkslectuur).

Uitkomsten van de mijnbouwkundig-geologische onderzoekingen in de Djampangs (residentie Preanger Oost-Indië). Met platen en kaarten. (Verslagen en Mededeelingen betreffende Indische delfstoffen en haren verwerking. No. 16).

Het klimaat van Nederlandsch-Indië, door Dr. C. G. Deel I, Algemeene hoofdstukken. Afl. 6. Met afb. van Magn. en Meteorol. Observatorium te Batavia. (Amsterdam, De Indische Boekhandel, No. 8).

Curaçao, door A. B. J. Prakken (slot). — De opbrengst van de voorgestelde Indische Vennootschapsbelasting, door W. Putman Cramer. (Economisch-Statistische Berichten, 17 Dec. '24).

Verzamelingslag van den Gouvernements Pandhuisdienst over het jaar 1923. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Verzamelingslag omtrent den Post-, Telegraaf- en Telefoon- dienst in Ned.-Indië over het jaar 1923. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Indië voorheen en thans (vervolg). (Het Nederlandsche Zeewezen, 13 Dec. '24).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche over 1924, No. 46. Bureau voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden te Weltevreden.

Schoonheid van Bali (met afb.), door C. (Holland Indische Boekhandel, 20-27 Dec. '24).

Indom het Diengplateau. (Met afb.), door H. 't H. en haar Volken, Dec. '24).

Javaansche wilde hond, adajag of wawar, door W. Schrauwen. — De Tenger hond, door W. A. Schrauwen. (De Indische Boekhandel, 31 Oct. '24).

Batikken. Met 3 dubbelzijdige patroonbijlagen en teekeningen in den tekst. Bewerkt naar ontwerpen van Agnes en Kate Seydel. Met een uitvoerig onderzoek in het batikken door Johanna van Rossum. (Leiden, A. W. Seythoff).

Restauratie van Hindoe-Javaansche monumenten, door C. F. (Bouwen, 13 Dec. '24).

Suriname.

Surinaamsche begrooting 1925.

De Surinaamsche begrooting voor 1925 is het wetsontwerp tot vaststelling der Surinaamsche begrooting voor 1925. De daarbij gevoegde memorie van toelichting is als volgt ontleend.

De **Directeuren van het wetsontwerp**. De noodzakelijke komen tot een sluitend rijksbudget voor 1925 op de onderhavige ontwerp-begrooting haar

op 1925 worden minder geraamd dan voor 1924: a. de gewone uitgaven f 469.588, de gewone inkom-
sten f 468.540, de rijksbijdrage f 1048; b. de kapitaals-
uitgaven f 131.000. De in de begrooting voor 1925 aan-
gebrachte, relatief zeer aanzienlijke besparingen, zijn
geheel te niet gedaan door de sterke daling
der opbrengst der middelen. Hierbij dient nog in
aanmerking te worden, dat onvermijdelijk ge-
wezen zijn vrij belangrijke verhoogingen van de ramin-

GODELINESCHOOL TE HILVERSUM.

LAGERE SCHOOL VOOR JONGENS EN MEISJES.
MIDDELBARE SCHOOL VOOR MEISJES.

Prachtige, gezonde ligging. Kleine Klassen.
Prospectus op aanvraag.

De Directrices:
G. J. THOMASSEN, Ministerpark 8.
E. J. F. SCHMIDT, Heuvellaan 6.

gen betreffende de posten voor rentevergoedingen, voor pensioenen en voor wachtgeld, tot een gezamenlijk be-
loep van rond f 138.600.

Ontvangsten. De raming van de opbrengst in 1925 van de gezamenlijke middelen was aanvankelijk f 465.540 lager gesteld dan voor 1924 geschatte opbrengst der belastingen en landsheffingen. Het bedrag van deze verlaging kon nader op f 438.540 worden ge-
raamd.

De minister heeft reeds bij vorige gelegenheden er de aandacht op gevestigd dat — inzonderheid voor zoo-
veel betreft voorzieningen welke meer of min vaste, jaarlijks terugkerende uitgaven omvatten, waarbij van vergrooing van het rendabel kapitaalbezit van Suriname strikt gesproken geen sprake is — gebroken dient te worden met het in zwang zijnd stelsel van be-
kostiging uit geleende gelden en dat daarvoor in de plaats moet komen een bekostiging uit de, door de rijksbijdrage verstrekte, gewone middelen.

Aangezien daarmede gemoeid zou zijn een bezwa-
ring van den gewonen dienst, die onder de bestaande omstandigheden geheel ten laste van 's rijks schatkist zou moeten worden gebracht, heeft de minister zich verplicht gezien om de verwerkelijking van vermeld denkbeeld voor uitstel in aanmerking te brengen.

Wijziging van het ontwerp der voorloopige begroo-
ting door de Kol. Staten. De Koloniale Staten hebben bij amendementen wijzigingen in het ontwerp van den gouverneur gebracht, gevende een verhooging met f 75.450. Op één uitzondering na, kan de minister zich niet vereenigen met de aangebrachte wijzigingen. Be-
halve die, welke betreft de bezoldigingen enz. van den geneeskundigen inspecteur en van de ambtenaren en beambten van zijn kantoor (verhooging f 400) hebben de ramingsverhoogingen de strekking te doen afzien van de uitvoering van voorgenomen maatregelen tot versobering van den landsdienst.

Deze andere verhoogingen betreffen: a. bezoldigin-
gen enz. van het politiepersoneel (f 11000), a. kosten van een geleidelijke hervorming van het domeinwezen (f 8550), de bezoldigingen enz. van onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar onderwijs (f 22000), de uitkeeringen ten behoeve van het bijzonder onder-
wijs (f 33000), de kosten van de landsboekery (f 500).

Aftrekpost wegens vermindering van de gezamenlijke uitgaven met het be-
loep van daarop nog aan te brengen nadere bezuinigingen ad f 237.000.

Waar bij den huidige stand van zaken maatregelen tot verhooging van de opbrengst der middelen geen doel zouden treffen, kan aan den door de regeering gestelden eisch, dat de rijksbijdrage voor Suriname voor 1925 die voor 1924 in geen geval zal te boven gaan, slechts worden voldaan wanneer het totaal der in het wetsontwerp voorkomende credieten alsnog een vermindering van rond f 237.000 ondergaat.

Met den thans met verlot hier te lande aanwezigen gouverneur is de minister in overleg getreden omtrent de vraag op welke wijze deze vermindering zal zijn te bereiken.

„Het Algemeen Handelsblad“ van 17 December schrijft:

„Naar wij vernemen worden sedert eenigen tijd po-
gingen in het werk gesteld om te geraken tot de op-
richting van een Ondernemersraad voor West-Indië, in den geest van den Ondernemersraad voor Neder-
landsch-Indië, die zijn werkzaamheid uitsluitend op onze Oost concentreert. Een fusie dezer beide orga-
nisaties schijnt niet in de bedoeling te liggen, maar wel zal er een persoonlijke band tusschen beide wor-
den gelegd, doordien ze een gemeenschappelijken voor-
zitter zullen hebben. Prof. Treub zou zich reeds in principe bereid hebben verklaard ook de leiding der nieuwe vereeniging op zich te nemen.

De heeren Schoch, directeur der Surinaamsche Bank, en Van Hasselt, directeur van de Kon. West-Indische Mail, zijn nu doende te trachten belangstelling voor dit plan te wekken onder die lichamen, die door hun werkzaamheid in Suriname — tot welk land de Raad zich voorloopig bepalen zal — geacht kunnen worden voor het lidmaatschap in aanmerking te komen. Hun streven verdient ongetwijfeld den steun van allen, die nog iets voelen voor dit door het moederland maar al te lang misdeelde stiefkind, en zeker in de eerste plaats dien der regeering.

Zou het, nu men de handen ineens schijnt te willen slaan, eindelijk in den Oosten dagen voor onze West? En wordt dan ook Curaçao niet vergeten?”

In de vergadering van de Koloniale Staten van 19

NIJMEGEN

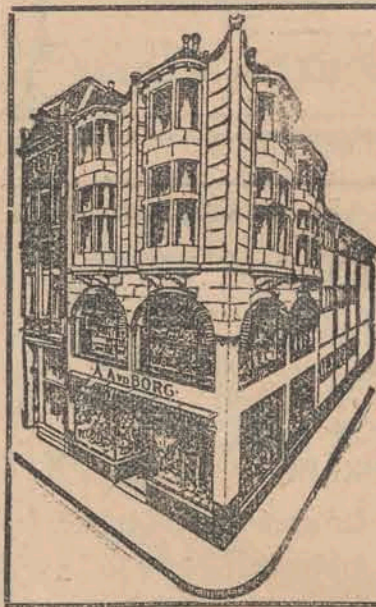
H. J. C. TER HORST

v. h. N. V. PROVINCIALE IJZERHANDEL

MOLENSTRAAT 126, Tel. No. 1835 NIJMEGEN.

SPECIALAAL ADRES voor

complete Keuken-Inrichtingen

A. A. v. d. BORG

Broerstraat 43

NIJMEGEN

WARENHUIS

voor

Galanterieën,
Porcelain-, Glas- en
Emaillewaren,
Borstelwerk,
Schoonm.-artikelen,
Lederwaren, Staal-
en Mandenwerk,
Grote keuze
Kinderspeelgoederen

Dagelijks iets nieuws.

VASTE PRIJZEN
à CONTANT.

P. TH. VIS, BANKETBAKKER

ST. ANNASTRAAT 250 HOEK GROENESTRAAT

NIJMEGEN TELEFOON 950

EERSTE KLAS BANKETBAKKERIJ

Specialiteit in Boterspeculaas

FRANÇOIS BLOM'S

MODERNE KOOKKUNST

HET UITGEBREIDSTE

KOOKBOEK

GEB. IN LINNEN STEMPELBAND

f 5.50 :: f 5.50

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

ONDANKS DE MALAISE

waren wij gedwongen, onze werkplaatsen uit te breiden, omdat het aantal onzer cliënten zich steeds uitbreidt.

Dit komt, omdat de zakenlieden gaan inzien, dat goed drukwerk hun zaak beter vertegenwoordigt dan smakeloos prutswerk.

Geef cachet aan uw zaak

niet alleen door frissche en origineele etalages en door uw klanten met voorkomendheid te bedienen, doch ook door prima afgewerkt reclamedrukwerk, dat niet in de prullemand gaat, doch aandachtig bekeken en gelezen wordt. Zulk drukwerk vervaardigt

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

VERKOOPHUIS

Groot Hertoginnelaan 101

SPECIALAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
INGERICHT

Bestaat ruim 25 jaar

DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

BESCHIKBAAR.

P. VERSCHRAGEN
KLEERMAKER

1ste Klasse Coupe en Afwerking
Uitsluitend ENGELSCH STOFFEN

LEVERT TEVENS
ALLE VOORKOMENDE UNIFORMEN

Thomsonlaan 209 - DEN HAAG - Tel. 30343

J. E. VAN VEEN 's-GRAVENHAGE, Tel. 52983
 Van Hoornbeekstraat No. 61

Eerste klas Schoenmakerij
... en Reparatie-Inrichting ...

Extra bewerking voor **ABNORMALE EN GEVOELIGE VOETEN.**

GERITS-BEKMAN - DEN HAAG
 v. Swietenstraat 7

DAMES- en HEERENKLEERMAKER
 Bekroond met de hoogste onderscheiding

Uitsluitend prima kwaliteiten. Enorme sortering

Zijt Gij Abonné
 van het rijk Geïllustreerde
 Maandblad

NEDERLANDSCH INDIË
OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer
 aan bij de Administratie

PRIJS PER JAARGANG f 20.—
 Te voldoen in twee halfjaarlijksche termijnen
 van f 10.—
 Losse nummers f 2.50

Nobelstraat 20 Den Haag
 Telefoon 11987*

Dienstverrichting „VOORWAARTS”
 Jan Evertstraat 19 - Telefoon 16684.

Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de
 afdeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts”,
 (Bond van gepens. en gegag. Militairen van Oost- en
 West-Indische Leger), heeft opgericht eene dienstver-
 richting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-
 Strijders, de strijd om het bestaan te helpen verlichten.
 De te verrichten werkzaamheden zullen stipt worden
 uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk be-
 rekend worden.
 Gaarne Uwe welwillende medewerking hierin tege-
 moet ziende.

Hoogachtend,
HET BESTUUR.

Zeilen en Linoleum wrijven.
 Boenen, Schuren en Schrobben,
 Poetsen, enz.

TARIEF

Met wagen f 0.60 per uur en per man
 „ fiets f 0.60 „ „ „ „ „
 Zonder wagen f 0.50 „ „ „ „ „
 Innen van kwitanties f 0.80 per uur.
 Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
 Bezorgen van brieven en circulaire's volgens
 overeenkomst.

MESSEN SLIJPEN EN POLIJSTEN vanaf 75 cent
 per dozijn, met inbegrip van afhalen en thuisbezorgen.

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau
 Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor
 Landhuizen en Villa's, enz. enz.

lankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en
 gemeubileerde perceelen.

Directeur: P. A. EBELING, Architect

November is een door den heer Simons voorgestelde
 uitvoerig toegelichte motie om leedwezen uit te spre-
 ken over het van Koningswege ontvangen bevel om
 den rentevoet der Koloniale Postspaarbank (die in
 1923 verhoogd werd tot drie procent) weder te ver-
 lagen tot 2.4 procent, met algemeene stemmen op één
 na aangenomen.

Over dezelfde zaak schrijft de heer A. S. J. Fernan-
 des, oud-Griffier der Koloniale Staten, in „Het Vader-
 land” van 13 December, onder het hoofd „Ministerieel
 ingrijpen in intieme Bestuursaangelegenheden in Suri-
 name”.

Door den heer Boon zijn tot den Minister van Kolo-
 niën de volgende schriftelijke vragen gericht:

1. Is het juist, dat, ingevolge bevel van 's Konings-
 wege, krachtens artikel 57, IIde lid, van het Regeer-
 ingsreglement, bij besluit van den Gouverneur van
 Suriname van 11 Nov. 1924 is ingetrokken het besluit
 van dien Gouverneur van 8 Nov. 1922, waarbij deze
 krachtens de bevoegdheid, hem verleend bij Koloniale
 verordening van 24 November 1911, de rentevergoe-
 ding aan inleggers van de Koloniale Postspaarbank had
 verhoogd van 2.4 % op 3 %?

2. Is de Minister bereid, mede te deelen, of ooit
 soortgelijke toepassing van art. 57, IIde lid, van het
 Regeeringsreglement van 1866 is gegeven, n.l. tot in-
 trekking van een besluit van den Gouverneur, genomen
 ter uitvoering van een koloniale verordening, en, zoo
 ja, in welke gevallen zulks dan is geschied?

3. Heeft den Minister reeds bereikt de motie van de
 Koloniale Staten van Suriname van 19 November 1924,
 waarbij deze besluiten: „Hun leedwezen uit te spreken,
 dat, met toepassing van art. 57, IIde lid, van het Regeer-
 ingsreglement, aan den Gouverneur is bevolen het
 besluit van 8 November 1922 (G. B. no. 87) in te
 trekken.”?

4. Is de Minister bereid, het antwoord op deze vra-
 gen zoo tijdig te geven, dat dit een punt van bespre-
 king kan uitmaken bij de a.s. behandeling van de be-
 grooting van Suriname?

„Het Algemeen Handelsblad” van 17 December
 schrijft:

„Op initiatief van de West-Indische Kamer, die
 tracht de betrekkingen tusschen het moederland en
 Suriname en Curaçao te bevorderen, heeft de Amst.
 Boek- en Steendrukkerij v/h. Ellerman, Harms en Co.
 opnieuw den West-Indischen kalender uitgegeven, die
 elk die hem aan zijn wand hangt herinnert aan onze
 koloniën in West-Indië, die zeker maar al te velen
 niet kennen. Afbeeldingen van Suriname en de eilan-
 den, van de eigenaardige kleederdrachten enz. wekken
 de belangstelling en vele bijzonderheden over handels-
 verkeer, bankwezen, creditinformatie, pers enz. op
 de laatste bladzijden kunnen ieder, die wat meer we-
 ten wil van onze West, op weg helpen. Het Bureau
 voor Handelsinlichtingen, dat tot deze uitgaaf heeft
 medegewerkt, kan in deze ook goede diensten bewij-
 zen.”

In „De West-Indische Gids” van deze maand een
 artikel, getiteld: „De Corantijnkwestie twee stappen
 vooruit.”

Wij stellen ons voor in een volgend nummer daarop
 terug te komen. Het is een verblijvend verschijnsel dat
 er in dit vraagstuk beweging is gekomen en wel be-
 weging in de goede richting!

De heer mr. A. J. A. A. baron van Heemstra, gou-
 verneur van Suriname met verlof, is bereid om de-
 genen, die hem over Surinaamsche aangelegenheden
 wenschen te spreken, aan het Departement van Kolo-
 niën op 29 en 30 December, telkens tusschen 10 en 12
 uur, dan wel tusschen 1.30 en 4 uur, te onvangen.

Curaçao.

De Scheepvaart.

De *Amigoe* houdt opgewekte beschouwingen naar
 aanleiding van de maandcijfers over September. Het
 blad schrijft: Er kwamen hier in September 128 zeil-
 schepen met een totaal van 37.641 M³. bruto-inhoud.
 Het aantal stoomschepen bedroeg 155 met een totaal
 bruto-inhoud van 1.127.514 M³. Van deze 155 behoor-
 den 83 schepen tot de tankvloot der C. P. M.
 Reeds over deze eerste 9 maanden van dit jaar valt
 er weer een sterke vooruitgang te constateeren. Het-

HET BEKENDE ZUIVELHUIS „THOMSON”
THOMSONLAAN 122 - DEN HAAG

is momenteel het eenigste adres waar men
 voordelig zijn **Boter, Kaas, Eieren, Vleesch-**
waren en Comestibles kan bekomen tegen
 scherp concurrerende prijzen. **Speciaal adres**
voor fijne Binnen- en Buitenlandsche Kaassoorten.

geen hieruit blijkt dat tot en met September, dus
 9 maanden, onze haven binnenkwamen:

1072 zeilschepen met een bruto inhoud van 293
 M³. Hetgeen gemiddeld ruim 119 zeilschepen
 maand is.

Over het geheele vorige jaar kwamen hier bin-
 1276 zeilschepen (dat is gemiddeld 106 per maand)
 met een totalen bruto-inhoud van 296.606 M³., zoodat
 deze eerste 9 maanden reeds bijna de totale in-
 houd van de 12 maanden van het vorig jaar bereikt is.
 reeds is het meer dan waarschijnlijk, dat de voor-
 gang der zeilschepen, zowel wat aantal als hun
 inhoudsmaat, over dit jaar veel grooter zal zijn dan
 de laatste jaren het geval was. Alles wijst er op dat
 zeilvaart zich weer herstelt van de inzinking en
 lase na den oorlog.

Wat de stoomvaart betreft, is de vooruitgang
 veel grooter. Over de 12 maanden van het afgelopen
 jaar bedroeg het aantal stoomschepen, dat onze
 haven binnenkwam:

1480 met een totaal bruto-inhoud van 7.467.413
 M³., terwijl in de 9 maanden van dit jaar het aantal
 1293 bedroeg met een totaal bruto-inhoud van 8.325
 M³., zoodat over deze 9 maanden de totaal bruto-in-
 houd van 1923 reeds met ruim 858.000 M³. overtroffen is.
 eerste conclusie, die hieruit te trekken valt, is na-
 melijk, dat stoomschepen met steeds grooter tonnen-
 maat onze haven binnenkomen.

Over de laatste 4 jaar steeg het aantal stoomschepen
 elk jaar met ± 300 en over de laatste 3 jaar de ton-
 nenmaat elk jaar met ± 2 miljoen M³. Het is te voor-
 uit dat die stijging, wat het aantal schepen betreft,
 dit jaar bereikt wordt; die van de tonnenmaat zal
 grooter zijn.

Negerhollandsch.

Naar aanleiding van het ook in ons blad opgenom-
 verslag van de rede van Prof. De Josselin de Jong
 het Negerhollandsch van St. Thomas en St. Jan, on-
 leend aan de *N. R. Cl.*, schrijft de *Amigoe*:

Als eigenaardigheid kunnen wij hier nog het
 gende aan toevoegen, waaruit men kan zien, hoe
 taal in een eeuw tijds veranderen kan en zelfs ver-
 den zonder nauwelijks een spoor achter te laten, wa-
 neer niet steeds nieuwe toevoer van menschen,
 deze taal spreken, voortgang heeft.

In het jaar 1818 werd te Copenhagen een vertaal-
 van het *Nieuwe Testament* uitgegeven in de Creool-
 taal, die toenmaals op het eiland St. Tomas ge-
 ken werd. De titel van dit werk luidt aldus: „*Die*
Testament van ons heer Jesus Christus, ka sei onse
de Creools taal en ka giev na die ligt tot dienst van
deen mission in America.”

Men ziet hieruit, welk een sterke overeenkomst
 ter tijd dat Creoolsch nog met het Hollandsch had,
 zou bijna zeggen: met het Zuid-Afrikaansch.

Nog geen 50 jaar geleden werd er op St. Thomas
 nog zeer veel Papiamentsch gesproken.

Bovendien had St. Thomas in de 18e en het groot-
 deel der 19e eeuw zeer veel handelsrelaties met
 racao. Vele Curaçaosche families woonden daar.
 Gedurende de 18e eeuw werden van hier uit
 veel slaven daarheen vervoerd om daar als h
 plantage-slaven dienst te doen.

Dat alles is genoegzame verklaring, waarom
 daar van lieverlede een verbasterd Hollandsch ont-
 keld heeft en ook het Papiamentsch er burgerrecht
 kreeg.”

De laatste overblijfsels der emigratio.

Er is weer eens een Golet van Cuba hier aange-
 met ongeveer 35 werklieden, welke reeds versche-
 jaren achtereen daar werkzaam waren. (A. d. Cl.)

Venezuela en Curaçao.

Vice-Consul Methöfer te Caracas maakt in Ham-
 berichten melding van een op 31 October j.l. uitge-
 vaardigd besluit van den president van Venezuela
 hetwelk bepaalt, dat aan de Westkust van het sch
 eiland Paraguana, gelegen tegenover Curaçao,
 vijf uur stoomens daarvan, op een nader aan
 plaats een haven met bijbehorende pier en
 opslagplaatsen gebouwd zal worden.

Het is niet onwaarschijnlijk, dat men reeds vrij spo
 dig tot verwezenlijking van de plannen wensch
 te gaan. (N. R. Cl.)

Aruba.

Over de plannen der *Lago Petroleum Co.* schrijft
Amigoe:

De heer W. Clark, die de concessie-aanvraag
 Aruba geleid heeft en zich thans te New-York bevind
 is uit de *Lago P. C.* getreden en tegelijk benoemd

Kristal, Porselein, Luxe Artikelen
W. KÖNIG

Prinsestr. 92 naast de Fotogr. - Tel. 14779
 Valeriusstr. hoek Dunklerstr. - Tel. 33459

Tafel-, Ontbijt- en Theeserviezen

H. ISERIE & ZONEN

Plein h. Korte Poten - Bravenhage - Tel. 10299

Specialiteit wollen en katoenen Tricotondergoederen
Kousen, Handschoenen, Onderjurken enz.

Dr. RASUREL Wollen Onderkleeding

van Natuurwol met
Turfvezels voor Heeren, Dames en Kinderen

in afgeronde cijfers als volgt opgesomd: 4 generaals, 60 hoofdofficieren, 7000 gesneuvelden of overledenen, 20.000 gevangenen of op andere wijze verdwenenen. Benaderende cijfers; er zijn nog posten in 't binnenland, omtrent 't lot waarvan geen zekerheid bestaat. De Berbères vragen voor de uitwisseling van 60 man 100 geweren met munitie. De prijs zou niet te hoog zijn, als hij niet gevraagd werd in den vorm van wapens, die dadelijk tegen de Spanjaarden zelf in gebruik worden gesteld.

Hoe staan de zaken nu, zooals het hoofd van het Directoire ze heeft weten te beredderen?

Melilla ten Oosten en Ceuta ten Westen zijn van elkander afgesneden. Om Melilla is een strookje behouden tot aan den berg Goeroegoe; overigens niets. Om Ceuta is een grooter gebied bezet gebleven, hierin zitten 120.000 krijgslieden samengepakt, ontevreden, zonder hoop of moed.

Hier durft Spanje niet tot een nusterste inkrimping van gebied over te gaan; en toch, als 't zijn troepen niet in verbeterde positie weet te brengen, wordt die ontevreden legermassa op zich zelf ook een gevaar. Ceuta bij de Straat van Gibraltar, bij den Atlantischen Oceaan, bij Tanger (de haven waarom zooveel te doen is), bij de spoorbaan naar Fransch Marokko en Fez.

De lijn, waarbinnen de Spanjaarden zouden terugtrekken, was aangegeven door versterkte kampen en een bergstelling, die aan den Atlantischen Oceaan aanleunde; deze lijn is al niet behouden kunnen worden.

Het detachement bij den Atlantischen Oceaan, onder kolonel Carasco, werd bij Taffer zoo krachtig aangevallen, dat 't tot Tafot week; hierdoor vielen, tegen de voorop gezette bedoeling in, Ksar en Kehir buiten de bescherming. De colonne, die, onder generaal Castro Girona, aan de Middellandsche zee stond, werd uit de geretrancheerde kampen van Lahoe, Tarzoet en Mexara gedrongen, tot Beni-Karrich. Hierdoor konden Berbèrdeelingen langs de kust doordringen tot aan den mond van de Rio-Martin. Zoals boven reeds aangestipt, heeft de stam Andjeras, op het bericht der successen van Abd el Krim, zich aangesloten bij de afdeelingen, die tot aan de Rio-Martin zijn doorgedrongen. De Spanjaarden zijn verdreven uit de haven van Ksar Seghir, aan de Straat van Gibraltar. De spoorweg van Ceuta tot Tetocan wordt geregeld beschoten.

Ceuta heeft evenals Melilla een natuurlijke bescherming. 't Eerste is op een schiereiland gelegen met smallen toegang. Melilla is gedeekt door een lagune. Maar Tetocan heeft 't heel benauwd. Ook Tanger kan zich niet ten volle veilig achten, al is de internationale beteekenis een factor, waarmee zelfs de Riff-strijders wel rekening zullen houden.

Die internationale beteekenis is nu ook voor de geheele Marokko-kwestie weer aan de orde. Frankrijk is van oordeel, desgewild bevoegd te zijn, zich voor geheel Marokko als grooten leider van de politiek op te werpen, in verband met een in 1912 aangegane Spaansch-Fransch accoord. Volgens de jongste berichten zou Engeland dit standpunt tot het zijne willen maken, indien Frankrijk aan Engeland de vrije hand laat in Egypte. Italië zou een dergelijk standpunt aannemen, als 't zijn gang mag gaan in Tripolitanie. Dit lijkt al bijzonder eenvoudig, een verdeling van een kerstkrans in volkomen harmonie! Maar, diezelfde mogendheden zitten elkander nog onvriendelijk aan te kijken, als de andere Marokko-koek, die „Tanger“ heet, ter tafel wordt gebracht, en de tijden zijn ook voorbij, waarin de volkeren van Noord-Afrika over zich lieten beschikken, alsof zij een detail waren van de landkaart, die de Europeesche mogendheden naar eigen inzicht en willekeurig mochten verdeelen. Alb el Krim en Raisoelie zullen zich evenmin goedschiks naar Frankrijk voegen, als zij dit naar Spanje hebben gedaan. Zij weten dat een zoo bijzonder bekwaam aanvoerder en bestuurder als maarschalk Lyautey is, na 15 jaren van stelselmatige vermeersterings- en bevredigingspolitiek het protectoraat over Fransch Marokko nog niet heeft weten te bevestigen, dat zijn taak door de gebeurtenissen in het Riffgebied weer oneindig verzaard is, zij weten dat de op Spanje behaalde successen al de Kabylen bezielt met het verlangen om vrij te zijn en te blijven van blanke- en christen-overheersching, zij voelen zich ook gedragen door de uit Angora en Moskou ontvangen sympathie-betuigingen.

De Marokko-kwestie is een nieuwe fase ingetreden. Evenmin als door het terugtrekken van de Spaansche oplossing is gebracht voor de vraag: „hoe nu met de duizenden die in 's vijands handen gebleven zijn en gelaten worden?“, evenmin is, door het opgeven van alle Spaansche verlangens, een oplossing gebracht voor het veelzijdige Marokko-vraagstuk, dat zich nu en in de Riff, en in Fransch Marokko, en in Tanger zelfs scherper en neteliger stelt dan ooit te voren.

A. HENRY - HORLOGERIE

DEN HAAG UTRECHT

Fred. Hendrikslaan 248 Twijnstraat 34

EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

Manager van de *Gulf Petr. Co.*, eveneens in Maracaibo werkzaam. De heer Clark gaat nu naar Engeland en komt in Januari a.s. hier terug.

De genoemde concessie voor petroleumopslag enz. van Aruba gegeven, schijnt toch niet op losse schroeven te staan, als ons bericht van de vorige week deed vermoeden.

De beide heeren Boid en Roger, die samen met Mr. Clark naar Aruba gingen om de geschiktheid van het terrein aldaar te onderzoeken, bevinden zich nu te Madrid.

Sinds eenige weken liggen daar een paar monitors met materialen gereed om naar Aruba te stoomen en de voorbereidende werkzaamheden voor de *Lago* te beginnen.

Juist iets voor ons.

Schrijft de *Amigoe* boven het volgende:
„Te Southampton zijn 13 September proeven genomen met een nieuw toestel om verontreiniging van water door petroleumresidu en stookolie van stoomschepen te voorkomen. Het toestel werd daarbij gebruikt om met olie verontreinigd ballastwater van het schip *Leviathan* te verwijderen. De nieuwe machine, die opgesteld was in een stalen lichter, scheidde de olie voortdurend automatisch van het water. Volgens de beschrijving, is het een eenvoudig toestel, dat werkt zonder dat het bijzondere zorg of bediening vereischt. Men verwacht ervan, dat het een eind maken aan de verontreiniging van havens, zeeën en rivieren.

Wij moesten voor onze haven maar gauw een paar van die machines aanschaffen.

De *Isla* zal hiermede wel het goede voorbeeld geven.”

Onderscheiding.

Volgens *La Cruz* is Gouverneur Brantjes door Paus XI begiftigd met het Commandeurskruis van den heiligen Gregorius den Grooten.

Immigratie.

Het *Boletin Comercial* deelt mede, dat de C. P. M. over denkt 2000 werklieden van Jamaica te laten komen.

Uit den Verren Vreemde.

Spanje-Marokko.

Het treurspel verloopt voor Spanje zooals te voorzien was. Wij spreken hier met opzet niet van „te verspellen“; immers, men had geen bijzondere waarschuwing nodig om voor de Riffpolitiek slechts te laten tusschen: alles of niets. Zelfs de illusie, die Primo de Rivera zich nog schijnt te vormen, om de smalle kuststrook te kunnen behouden, om van uit den toestand zóó te beheerschen, dat Spanje te Algeciras aanvaardde internationale plichten zal navenant naleven, zal hij moeten laten varen. De geconcentreerde linie is in lengte beperkt; hierdoor biedt minder kwetsbare punten en kan, naar 't lijkt, met kleinere Spaansche bezetting volstaan worden, daar staat tegenover, dat de druk van alle aanranchten, die op de Spaansche overheersching gebaseerd zijn, in verhouding veel sterker wordt, dat de Spaansche terugtocht aan alle Mooren moed en lust geeft om die krachten nog te steunen, dat het tegen het moreel van een troep, die zich tot het defensief bepaalt, op den duur al verder en verder beneden peil moet zinken.

Tegenover het Spaansche treurspel speelt het Kabylenepos af. In welke opzichten de dictatuur van Primo de Rivera ook tegengevallen moge zijn, welke wijzen hem, in verband hiermede, ook naar het hoofd worden geslingerd, men heeft den persoonlijken naam te erkennen, gelegen in het op zijn verantwoordelijkheid van het harde en moeilijke besluit om de Kabylen te plaatsen in Sp. Marokko te ontruimen, en in het algemeen nemen van de hoofdleiding bij de hiermede gaande krijgsvaarringen. Dit te meer, in een tijd, waar de bevolking en de politiek zich zoo gemakzuchtig tegen ieder, wien het succes den rug slaat, en nadat de Marokkogeschiedenis in den tijd meer dan één bevelvoerder slachtoffer van zijn karaktertrek heeft gemaakt.

De voorgenomen terugtocht zoo goed als voltooid is, en nu, als voorbode van het onhoudbare der huidige positie, de stam der Andjeras ook al in opstand gekomen, brengen de Spaansche bladen weer eens in het licht wat daar in Marokko wordt achtergelaten, worden ook cijfers bekend, die de censuur tot nu toe niet had los gelaten.

De debaete begonnen is, worden de verliezen

Fa Th. A. KLINKHAMER

APOTHEKER

KONINGINNEWEG 69, hoek Jordensstraat - HAARLEM

TELEFOON 1596

Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen
Verbandstoffen, Specialité's
Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)

Zeer spoedige bezorging

VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

't SPORTHUIS

GRAVENSTRAAT t/o de Bonneterie DEN HAAG

TELEFOON 16606

Specialiteit in:

ENGELSCHERE
REGENJASSEN

en

WINTER-
ULSTERS

VOOR

Dames en Heeren

Voor het bereiden van een voortreffelijke Rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door F.R. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

JOSEPH RIEP - DEN HAAG

RIJOUWSTRAAT 83

Gediplomeerd Coupeur-Kleedermaker

Vanaf 8 April 1905—24 Nov. 1923 werkzaam geweest bij de Fa C. H. KUHNE & ZN, Den Haag

Damestailleurs, Sport-, Rij-, Amazonekleeding
Heeren Rok-, Smoking-, Jacquet-,
Colbertcostumes en Fijne Pelswaren.

BESCHIKBAAR.

„Hollandia“ Drogisterij

2e Sweelinckstraat 199 - Den Haag

bij het Stadhoudersplein

Voor Duinoord 't geschiktste adres

voor Uw Chemicaliën, Verbandstoffen, Specialiteits-geneesmiddelen, enz.

CAW'S The Oldest Mark
FOUNTAIN PEN

Uitst. v. Engros Verkoopkantoor **CAW-PEN CO**
 Schouwbroekersstraat 5 HEEMSTEDEN (Holland)

The Newest Pen

Wettig gedeponeerd.

Onderpanding leert gedurig dat een „Caw“ als Vulpin met respect duur. Heeds vore te verkopen is voren alle andere merken in fabriekaten.

Verkrijgb. in Self-filling en Safety modellen bij den Boek en Handel in Schrijfbehoeften

TE KOOP OF TE HUUR

in DEN HAAG een **dubbel HEERENHUIS** met Voor- en Achtertuin, gelegen in Duinoord 3 minuten van de Schev. Boschjes, lijn 8 en 10 (zomerlijn 14).

Het huis bevat: *Parterre*: 3 ineenlopende kamers met serre, keuken, kelder, W.C., gangkast; *1e Verdieping*: 4 ineenlopende kamers met badkamer, W.C., gangkast; *2e Verdieping*: 2 groote en 3 kleine kamers, gangkast, W.C., zolder. Voorts kasten in bijna alle kamers, Gas- en Electr. licht.

Het huis is eventueel zeer geschikt voor pension of herstellingsoord.

Br. motto „Heerenhuis“, Bureau v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

Piano- en Orgelhandel „De Huisvriend“

Groot Hertoginnelaan 136 Nieuwe Rijn 49
 DEN HAAG. LEIDEN.

NIEUWE DUITSCHE PIANO, f 550.-
 5 jaar garantie, gepantserd raam.

NIEUW SALONORGEL, II reg. f 225.-
 Groote keuze, lage prijzen. Speciaal ingericht voor verzending naar Indië.

Levering van Piano's en Orgels in huur en huurkoop.

J. J. STOLTENHOF Jr.

IN DE TORENSTRAAT,

het vroegere steegje, dat thans een breede verkeersweg gaat worden, zijn wij bezig, een nieuw gebouw te plaatsen.

Dat doen wij niet uit geldbelegging of speculatie, doch omdat onze werkplaatsen uitbreiding behoeften.

Het getal onzer cliënten neemt ondanks de malaise gestadig toe, omdat men bij ons beter bediend wordt dan bij vele andere drukkerijen.

Het door ons vervaardigde drukwerk voldoet aan hoogere eischen en daarbij hebben ook onze afnemers belang, want naar hun drukwerk worden hun zaken beoordeeld.

Laat daarom uw drukwerk vervaardigen bij

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Maison H. HOEK - Den Haag
OBRECHTSTRAAT 295
 Heeren- en Dameskleermaker
 Atelier voor Repareeren, Keeren en Moderniseeren van alle Kleeren
 Billijke Prijzen & Prima Stoffen

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amsterdam:

Op initiatief van de afdeling Amsterdam hield Woensdag 17 December de heer J. Einaar voor de Buurtvereniging Kattenburg een voordracht over Suriname.

Het schoollokaal op de Kattenburgkade was tot in de uiterste hoekjes gevuld met belangstellenden, die met groote aandacht de lichtbeelden en de toelichting volgden.

Dat de heer Einaar de volksziel wist te benaderen werd wel duidelijk gedemonstreerd door de wijze waarop men meeleefde, vooral toen hij vertelde van de trouw en den moed van de Boschnegers, ging er een daverend applaus op toen de Boschnegers op het doek verschenen.

Na afloop van zijn voordracht begon het muzikale gedeelte. Een zanger zong het liedje: „Blond, blond, moet mijn liefste zijn“ en toen hij aan zijn dankbaar gehoor vroeg om het refrein mee te zingen, klomk, zonder dat iemand daartoe den stoot had gegeven: „zwart, zwart moet mijn liefste zijn.“

Dat was een spontane hulde, goed en mooi bedoeld, voor den heer Einaar, die geheel belangeloos dien avond op zoo'n sympathieke wijze over zijn land had verteld.

Onder de aanwezigen bevond zich ook de heer Korsten, voorzitter der vereniging „Suriname“, die, na de lezing, de vergaderden heeft toegesproken.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur:

DE OOST EN WEST-MEDAILLE.

Den Heeren Secretarissen der afdelingen wordt beëld verzocht om onder de leden hunner afdeling bekendheid te geven, dat bij het Secretariaat der Vereeniging, den Haag, Heulstraat 17, alsnog exemplaren beschikbaar zijn der Oost- en West-medaille (ter herinnering aan het 25-jarig bestaan der Vereeniging). Prijs per stuk f 3.50.

Van het Informatie-Bureau:

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:

H. F. Fischer, Hugo de Grootstraat 14 te Utrecht, als gouvernementsarts bij den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst;

Mej. M. C. Hendriks en mej. P. Visser, beiden Kleverparkweg 21 te Haarlem, als verpleegster 1e klasse bij het Krankzinnigenwezen.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S LANDS DIENST IN CURAÇAO.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging.

1°. Uitzending voor den Nederlandsch-Indischen Staatsdienst:

a. onderwijzer bij het m.u.l.o. (hoofdakte en akte wiskunde l.o. vereischt);

b. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs;

c. twee verpleegsters, bekend met röntgenologie, en zeven verpleegsters voor het krankzinnigenwezen;

d. vier verpleegsters bij den burgerlijken geneeskundigen dienst;

e. drie accountants en vier adjunct-accountants bij den Gouvernements-accountantsdienst (in vasten of tijdelijken dienst);

f. vier inspecteurs van financiën bij den dienst der belastingen;

g. officier van gezondheid 2de klasse (in vasten en tijdelijken dienst).

2°. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao:

a. hoofdonderwijzeres met akte Fransch;

b. hoofdonderwijzer met akte wiskunde.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Ministerie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeling A. B. (voor de betrekkingen genoemd onder 1°, a t/m f), tot de 8ste afdeling (voor de betrekking onder 1°, g) en tot de 10de afdeling (voor de betrekkingen onder 2°).

HEEREN MODE ARTIKEL

G. DE VRIES - REINKENSTRAAT

SPECIALITEIT IN HEEREN HOED OVERHEMDEN EN DASS

Mutaties van 17 tot 22 Dec. 1924

Nieuwe Leden:

B. van den Berg, Kapitein Inf., Baronielaan 338, Ginniken, f 5.—
 Mejuffrouw Dusault en Mevrouw C. M. Sandberg, Reede, Spraakleeraressen, Den Haag, Groot ginnelaan 184. f 5.—

Afschrijven:

E. Wolff, Amsterdam, Sarphatistraat 50.

Adresveranderingen:

D. Duursma, van: Overveen naar: Bloemendaal, mendaalscheweg 25.

M. C. Roos van Raadshoven, oud-Resident, van: koelen naar Nice, Rue Chateaufneuf 10, Winter lace, p/a. Mme. Korofska.

Dr. Th. G. Th. Pigeaud, Ambtenaar voor Inland-Talen, naar: Weltevreden, Kramat 61.

Mevrouw M. J. Altmann-Koopman, Den Haag.

Laan van Meerdervoort 294 naar: Heulstraat 17.

O. S. Knottnerus, Directeur N.-I. Gasmaatschappij, terdam, van: Eendrachtsweg 19 naar: Mathemalaan 457.

Alphabetische opgave van Leden der Vereeniging „Oost en West“, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen over verschillende onderwerpen.

C. P. J. BLOK, gep. ass.-resident, laatstelijk van Soerakarta, de Riemerstraat 8, Den Haag. — Javaansch Maleisch.

Mej. DUSAULT en Mevr. C. M. SANDBERG — v. REEDE, Spraakleeraressen, Groot Hertoginnelaan 184, Den Haag. — Keizersgracht 774, Amsterdam. — Adresveranderingen en sprekestoornissen (zoo noodig met woning).

Mejuffr. A. M. EIGENHUIS, van Boetzelaerlaan 181, Haag. — Lessen L. O. in alle vakken en Wislagere klassen H. B. S.

L. Ch. A. FONTEIJN, Frederik Hendriklaan 104, Haag. — Maleisch en Javaansch in geheel en on

Mr. H. GILTAY, Laan van Meerdervoort 516, Den Haag. — geeft les in Oud-Fransch recht, Oud-Vaderlandrecht, Romeinsch recht en Inleiding tot de Rechtswetenschap. Dictaten en excerpten beschikbaar. Leidt op voor cand.-examen Ind. Jurist.

J. ISRAEL, oud-adjt. Translateur van de Javaansche taal te Soerakarta, beëdigd Translateur hier te Land. Soestdijk. — Javaansch; vervaardigen van verschillende vertalingen uit het Hollandsch in het Javaansch en omgekeerd. — Stelt zich ook in andere plaatsen beschikbaar.

A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (grammatica, correspondentie, spreken); geeft les in Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.

Mr. E. RIJKE, oud Ind. recht. ambt., Witte Singel Leiden. — Ned. Ind. Wetb. — Adatrecht. — Stelt instellingen van Ned. O. en W. Indië. — Javaansch. — Maleisch. — Madoereesch.

M. C. ROUVEROY VAN NIEWAAL, Adelheidstraat Den Haag. — Maleisch in den dagelijkschen omgang.

J. J. F. SCHREUEL, gepens. Ass.-Res., Vogelkersstraat Den Haag. — Maleische taal en letterkunde.

A. A. SCHROEVERS, Stadhoudersplein 3, Den Haag. — Stenografie. — Machineschrijven.

C. STEUERWALD, oud Ass. P.S., Van Beverninghstraat 112, Den Haag. — Lessen in Werktuigbouw en Constructie.

P. D. VISSER, Frederik Hendriklaan 162, Den Haag. — Maleisch (grammatica, correspondentie, omgangstaal) en Wiskunde.

A. H. J. G. WALBEEHM, Witte Rozenstraat 54, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.

B. J. WEISSMAN, Weimarstraat 67, Den Haag. — Lessen in Schaak, Scat en Poker.

Leden, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

A. L. KLAASSEN

Kleermaker

THOMSONLAAN 9 DEN HAAG

TELEFOON 35234

Haagsch Instituut voor Handelsonderwijs
AZALEASTRAAT 51 — 'S HAGE

Mondelinge en schriftelijke cursussen
Boekhouden voor examens en praktisch - Staats-
huishoudkunde en Statistiek M.O. - Staatsinrich-
ting M.O. - Nederl., Fransche, Duitse
en Engelsche correspondentie
Methoisch spreken.

UITSLUITEND BEVOEGDE LEERKRACHTEN

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
Salon de Rafraichissements
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Garage en Stal „WITTEBRUG“
M. TH. VAN 'T SANT
Badhuisweg 245 Telefoon 50353

Luxe Auto-Verhuuronderneming, ook per maand
Rijpaarden per uur f 2.50, per maand f 100.—
Pension Stalling paarden . . . f 2.75 per dag

Vereeniging „OOST en WEST“.
HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelingen uit Oost- en West-Indië, die hier tot lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen onder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

WONING VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis“ biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland verwezen, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

WONING VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan“, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke belangwekkende reis.

Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17 en de Firma **PIET NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
- d. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- e. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- f. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- g. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- h. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- i. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- j. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- k. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- l. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- m. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- n. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- o. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

<p>Serie I.</p> <p>1. Nederlandsch-Indië en de handel.
2. Politieke toestanden gezien door een Inlander.
3. Leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
4. Islam.
5. Volksoverheid in Nederlandsch-Indië.
6. Afschaffing van de laatste heerediensten op Java.
7. Beelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel.
8. Hoe het ontstaan van ziekten.
9. Europeesche vrouw in Indië.
10. Nieuw en Neuerl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
11. De Kolonie Suriname.</p> | <p>Serie II.</p> <p>1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
2. Het Javaansch toneel.
3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
4. De thee-cultuur op Java.
5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
6. Een doode taal in Indië.
7. De Inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
9. De Javaan gelijk hij schijnt en is.
10. Brandende Koloniale Vraagstukken.</p> |
|---|---|

Serie III.

1. Nederlanders in Indië.
2. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredwetwezen.
3. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
4. De Slavernij in Oost-Indië.

Verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het **INFORMATIE-BUREAU**, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Verenigingswerkjes zijn ook verkrijgbaar bij den **Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië**, den Heer **Mr. K. FAUSER**, Soemenep (Madoera).

Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Secretariaat-Penningmeesterschap der Afd. 's-Gravenhage is gevestigd **Heulstraat 17** (zetel Hoofdbestuur)

WASCHERIJ „REINGOED“
Speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
DEN HAAG - TEL. 71568

Uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch-
ingestaan. Behandeling van alle wollen en
goederen systeem Jaeger.

GEBR. ZORN
KLEEDERMAKERS
PRIMA KLEEDING NAAR MAAT
op Abonnementsvoorwaarden
Speciaal adres voor **GEMAAKTE** kleding
THOMSONLAAN 77 TEL. 33612

C. HOYNG
SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT

KRISTAL - PORSELEIN

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
UIT DE PLATEELBAKKERIJ
„ZUID-HOLLAND“ TE GOUDA

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
Garantie voor gave overkomst

BESCHIKBAAR.

Aan de Leden van „Oost en West“

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad“ is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging. Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest**
bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIAAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

JAN MESKER & Co.
PRINS HENDRIKSTR. 46-48
TELEFOON 30983

Meubelen, Betimmeringen.
Complete Inrichtingen in
moderne en antieke stijlen.
Artistieke behangsels met
bijpassende Cretonne's.
Gemak-fauteuils in diverse
modellen en bekledingen.
Billijke prijzen - Vraagt prijsopgaaf

**“ EEN KLANK GAAT OVER
HEEL NEDERLAND DAT ”**

PEEK & CLOPPDENBURG
*Het roekendst en betrouwbaarst
adres is.*

A. SCHRÖDER & Co.
GROENMARKT 25, 26, 28
'S-GRAVENHAGE

WIT-LAK en EIKEN
**SLAAPKAMER-
MEUBELN**

Matrassen - Dekens - Spreien

REISDEKENS VOETZAKKEN

N. V. Meubelfabriek „DELTA“
Van Broekhuizenstraat 26-28-30 - Telef. 800
NIJMEGEN

Wij kunnen U momenteel aanbieden:
Complete Huiskamers van af f 315,-

EINDHOVENSCH E BOOMKWEKERIJ
TEL. 634 EINDHOVEN TEL. 635
LEVERING VAN ALLE SOORTEN
BOOMEN EN PLANTEN
TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
SPECIAAL ADRES VOOR HET
AANLEGGEN VAN LUSTHOVEN, TENNISBANEN, ETC.

M. A. VREESWIJK
WIJNHANDEL - UTRECHT
Uitvoerige Prijscourant op aanvraag gratis

ROTTERDAMSCH LLOYD
Directie: Wm. Ruys & Zonen - ROTTERDAM

Geregeld MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

TRICOT ONDERGOEDEREN
VAN
JANSSEN & TILANUS, FRIEZEVEEN